

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bɔnsœ̄ fu nun firinyie to mini Misira xa konyiya bun ma, Annabi Munsa nan nu findixi e xa yarerati ra. A lu nε e ya ma han e so Kanaan bɔxi ma, Ala naxan laayidixi e bε. Na temui e nu birama Annabi Yosuwe fɔxɔ̄ ra. A xa waxati dangi xanbi, Isirayila bɔnsœ̄ birin nu na e xati ma. Kɔnɔ e yaxuie to kata e tɔɔrɔde, Ala naxa «Kiitisae» ramini naxee nu luma e mali ra na waxati xɔɔrɔxœ̄ bun ma.

Yi temui sεrεxεdubε nde nu na Silo, Ala xa saate kankira nu ragatama dεnnaxε. A bɔjε nu fanxi, kɔnɔ a xa die mu nu luma Ala xa sεriyε xa kira xɔn ma alɔ̄ e baba. Na kui Alatala naxa a niya Samuweli xa findi namijɔnme ra Isirayila bε, naxan nɔma e ratangade e yaxuie ma. Kɔnɔ nama tan nu wama mangε nde xɔn ma naxan nu luxi alɔ̄ namane gbεtεe xa mangε, naxan findi sɔɔri gali xunyi ra.

Nama waxɔnfε mu nu rafanxi Samuweli ma, kɔnɔ Ala naxa tin na ra, a fa Sɔlu ti mangε ra Isirayila xun ma. Kɔnɔ a mu bu Sɔlu naxa findi Ala matandila ra. Na kui Samuweli naxa a fala a bε a mixi gbεtε findima ne mangε ra a jɔɔxœ̄ ra.

Dawuda xa taruxui fɔlɔxi na ki nε. Ala naxa Dawuda masen Samuweli bε, a xa a rakolon a findima ne Isirayila mangε ra Sɔlu dangi xanbi. A sεgetala temui, Dawuda naxa lu Sɔlu sεeti ma,

a a mali fe wuyaxi kui. Kōnō Sōlu to a kolon a Ala fama mangεya fide Dawuda nan ma, a naxa fe birin naba alako a xa a faxa. Kōnō Dawuda to findi Ala xa mixi tinxinxı nan na, a mu mangε Sōlu yelebu. A nu xanunteya masenma Sōlu bε, barima a naxe Alatala nan a sugandixi mangε ra a xa jnama xun ma.

Na tinxinyi yati findixi misaali nan na won birin bε. Ala to findi ibunadama Marigi ra, a lanma won birin xa bira a xui fōxō ra. Hali dunjna mangεe lan e xa na kolon. Ala nōma mixie findide jnama yareratie ra, kōnō xa e ba Ala xa kira xōn ma, e xa fe mu sōcōneyama. Dawuda findixi Isirayila mangε xungbe nan na barima a nu jerema Ala xa seriyε nan xōn.

Annabi Samuweli to Dawuda ti Isirayila mangε ra, a naxa masenyi gbεtε ti naxan tide gbo won bε han to lōxōe. A naxe Ala xa mangε xungbe fama minide Dawuda bōnsōe ya ma. Na mixi findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, naxan ma fe falaxi Inyila Isa kui. Ala xa won mali birafe a xa mangεya fōxō ra abadan. Amina.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli bε

Samuweli bari ki

¹ Xεmε nde nu na Ramatayimi taa kui, Sofimu yire, Efirami geya longori, naxan xili Elekana. Efirami bōnsōe nan nu a ra, fatanfe a benba Sufu, Tohu, nun Elihu ra. Yeroxama xa di nan nu a ra.

² A gine firin nan dōxō: Ani nun Peninna. Peninna nu bara die bari, kōnō di yo mu nu na Ani tan yi ra.

³ Nε yo jε Elekana nu kelima a xonyi, a siga Silo, a xa Alatala Mange Xungbe batu, a sereχe ba a bε. Eli xa di firinyie, Xofini nun Finexasi, nan nu na Alatala xa sereχedubεe ra menni na temui.

⁴ Elekana nε a xa sereχe bama, a nu darixi sereχe sube nde fi ra a xa gine Peninna nun na xa die ma.

⁵ Kono a nu naxan fima a xa gine Ani tan ma, na gbo boore gbe bε. A nu na rabama nε barima Ani nu rafan a ma ki fanyi ra, hali Alatala to mu nu di fe ragiri na ma.

⁶ A siina nu a mayelema tεmui birin a xa dibaritarena xa fe ra.

⁷ Nε yo jε, Ani nε tema Alatala batu banxi, a siina Peninna nu a mayelema han a nu tondi a degede, a bɔnbɔ wa tun na.

⁸ A xa mɔri Elekana nu a maxɔrin, «Munfe ra, i tondima i degede, i nu fa wa? Munfe ra i nimisaxi? N tan mu i wasa dangi di fu ra?»

⁹ Yi biyaasi tan, Elekana xa mixie to gε e degede nun e minde Silo, Ani tan naxa keli e ya ma, a siga Alatala batu banxi. Eli sereχedubε nu magoroxi naa a xa dɔxɔse ma naade fe ma.

¹⁰ Ani bɔnε to manaauxi a ra, a naxa Alatala maxandi yaye gbegbe ra.

¹¹ Na kui a naxa laayidi tongo Alatala bε a falafe ra, «Alatala Mange Xungbe, xa i sa i ya ragoro i xa konyi gine xa yaagi ma, xa i sa ratu n ma, xa i mu neεmu i xa konyi gine ma, xa i di xεmε kerent i xa konyi gine ma, n na fima nε i ma a xa simaya birin kui, a xunyi mu bima feo.»

¹² A xa Ala maxandi xɔn to kuya, Eli naxa Ani rakɔrɔsi a dɛ ramaxama,

¹³ kɔnɔ xui yo mu minima. Ani nu wɔyɛnfe a bɔŋe nan ma, kɔnɔ Eli tan jɔxɔ a ma a a siisixi nɛ.

¹⁴ Na kui a naxa a fala a bɛ, «I luma yi siisi kui han mun temui? Sa na raba yire gbɛtɛ!»

¹⁵ Ani naxa a yaabi, «N marigi, n mu weni minxi, n mu bere minxi. N na n ma kɔntɔfili nan masenfe Alatala bɛ.»

¹⁶ I naxa n majɔxun siisila ra. N ma tɔɔrɛ xa gboe nan a niyaxi, n na n bɔŋe ma fe masenfe Alatala bɛ.»

¹⁷ Eli naxa a yaabi, «Awa, siga bɔŋesa kui. Isirayila Marigi Ala xa i xa maxandi susu.»

¹⁸ Ani naxa a fala a bɛ, «I xa hinne n tan i xa konyi gine ra.» Na dangi xanbi, a naxa a dɛge, a bɔŋe naxa rafan a ma, a yatagi naxa masara.

¹⁹ Na kuye iba, Elekana nun a xa denbaya naxa kurun. E to ge salide, e naxa gbilen e xɔnyi Rama.

Na dangi xanbi, Elekana nun a xa gine Ani naxa kafu, Alatala fa ratu a xa fe ma.

²⁰ Ani naxa tɛɛgɛ, a fa di xɛmɛ bari, a a xili sa Samuweli, naxan nu wama a falafe, «Alatala bara a mɛ.» A na xili saxi nɛ a xun ma barima a nu a falama a yetɛ ma, «N yi di maxandixi Alatala nan ma.»

²¹ Na jn̄ igbilenyi Elekana nun a xa denbaya man naxa te Silo sɛrɛxɛ bade Alatala bɛ, a man xa a xa laayidi rakamali.

²² Kɔnɔ Ani tan mu te. A naxa a fala a xa mɔri bɛ, «N xa mame ti han diyɔrɛ dɛ ba temui, n fa a xanin Silo a dentegede Alatala bɛ, a xa lu naa kerenyi ra.»

²³ A xa mōri naxa a yaabi, «Naxan nafan i ma, na raba. Lu be han a dē ba t̄emui. Alatala xa a xa masenyi rakamali.» Na kui Ani naxa lu banxi han a xa di dē ba t̄emui.

²⁴ A to Samuweli dē ba, a naxa a xanin Silo Alatala batu banxi, a nun tura j̄e saxan daaxi, farin kilo fu, nun w̄eni. Na t̄emui a xa diyore nu xurun.

²⁵ E naxa tura kōn naxaba s̄erex̄e ra, e fa diyore denteḡe Eli b̄e.

²⁶ Ani naxa a fala a b̄e, «N marigi, i haake to n b̄e. Gine naxan fa be Alatala maxandide i ya x̄ori, n tan nan nu a ra.

²⁷ N nu a maxandife yi di x̄em̄e nan ma fe ra. Alatala bara n ma maxandi suxu.

²⁸ N tan fan wama a fife Alatala ma, a xa lu Alatala sagoe a xa simaya birin kui.» Na dangi xanbi, e naxa suyidi Alatala b̄e.

2

Ani xa suuki

¹ Na kui, Ani yi suuki nan ba Alatala b̄e, «Alatala bara n b̄ej̄e ras̄ewa, a bara n xun nakeli.

N dē bara mafulun n yaxuie xili ma, n s̄ewaxi Alatala xa mali xa fe ra.

² Alatala xa s̄eniyenyi maniyē mu na. Ala gb̄et̄e yo mu na, bafe a tan na. S̄enb̄ema yo mu na alō won Marigi Ala.

³ Wo naxa wo yēt̄e igbo, na w̄oyenyi mōcli naxa mini wo dē i, barima Alatala, Ala nan a ra naxan fe birin kolon, naxan mixi xa wali birin maniyama sikeeli ra.

⁴ Gereso s̄enb̄emae xa xali igirama n̄e,

kōnō yete magoroe senbe sotoma.

⁵ Naxee singe nu lugaxi,
nee nu walima ne alako e xa taami sare soto,
kōnō naxee nu kaamexi,
nee tan bara wasa.

Gine dibaritare di solofera barima ne,
kōnō dibari bara findi dibaritare ra.

⁶ Alatala nan mixi faxama,
a tan nan mixi baloma.

A mixi rasigama aligiyama,
a tan nan mixi rakelima faxe ma.

⁷ Alatala nan keren mixi rabannama,
a tan nan mixi rafuxarima.

A mixi itema,
a tan nan mixi igoroma.

⁸ A misikiine bama a xa setarepa kui,
a niya a xa doxō kuntigie tagi binye ra.
Alatala nan gbe na dunija tunxunyie ra,
a bɔxi italaxi e tan nan fari.

⁹ A nɔxɔ sama ne a batulae nere ki xon ma,
kōnō mixi kobie tan lœma ne dimi kui.
Mixi yo mu geenima a yete senbe ra.

¹⁰ Alatala matandilae xa fe kanama ne.
Galanyi bulama e tan nan xili ma.
Alatala bɔxi birin makiitima ne.
A senbe fima ne a xa mange sugandixi ma,
a fa a xa Masihu senbe gbo.»

¹¹ Na dangi xanbi, Elekana naxa gibil a xonyi
Rama. A naxa a xa di Samuweli lu Alatala xa
wali ra Eli serexedubé fe ma.

Eli xa die xa wali jaaxi

¹² Fuyante nan nu na Eli xa die ra, naxee mu
nu birama Alatala fɔxɔ ra.

¹³ Yi serexedubé nu walima yi ki ne jama ra:
Mixie to nu fama serexé bade, e ne serexé sube

ninma, sərəxədubə xa walikə nu sube səxəse belebele

¹⁴ ragoroma nə tunde kui, xa na mu se pjin se gbətə kui, a nu naxan yo səxə, a a rate, a na soma sərəxədubə nan yi ra. E nu na məcli rabama Isirayilakae birin na naxee nu fama Silo.

¹⁵ Waxati ndee beenun xuruse ture gan temui xa fələ, sərəxədubə xa walikə nu a falama nə sərəxə kanyi bə, «Beenun i xa na sube gan, i xa nde so n yi ra sərəxədubə bə. A mu wama sube ganxi xən.»

¹⁶ Xa sərəxə kanyi a yaabi, «A lanma ture xa gan sinden. Na dangi xanbi, i na wa naxan xən, i xa na tongo.» Sərəxədubə xa walikə nu a yaabima nə, «N tondi. Xa i mu tin, n a tongoma sənbə nan na.»

¹⁷ Na kui, Eli xa die nu yunubi jaaxi nan sətəma Alatala ra, barima e mu nu binyə yo saxi sərəxəe ma naxee nu bama a bə.

¹⁸ Samuweli nu Alatala xa wali rabama nə, donma kuye sərəxədubə daaxi ragoroxi a ma.

¹⁹ Nə yo nə a nga nun a baba nu fama Silo sərəxə bade. A nga nu a sanbama guba di ra.

²⁰ Eli nu Ala maxandima nə Elekana nun a xa gine bə a falafe ra, «Alatala xa a ragiri i xa gine xa di gbətə bari i bə di nəxəs ra a naxan fixi Alatala ma.» Na dangi xanbi, Elekana nun Ani naxa gbilen e xənyi.

²¹ Alatala naxa hinne Ani ra, a fa di xəmə saxan nun di gine firin bari. Na temui Samuweli nu na məfe Alatala ya i.

²² Eli sərəxədubə naxan nu bara fori ki fanyi ra, a naxa a kolon a xa die nu na fe jaaxi rabafe

Isirayilakae ra. E nun ginε naxee nu wali rabama hɔrɔmɔlingira sode dε ra, e nu yεnε rabama nee yεtε yati ra.

²³ Eli naxa a xa die maxɔrin, «Munfe ra wo yi mɔɔli rabama? Nama birin wo xa wali kobi nan falafe n bε.

²⁴ N ma die, wo xa ba na mɔɔli rabafe. N naxan mεfe wo xun, a mu fan feo. Wo Alatala xa jnama ramurutama nε a xa seriye ma.

²⁵ Xa mixi yunubi raba a boore ra, Ala nan a makiitima, kɔnɔ xa mixi sa yunubi raba Alatala ra, nde xari sama na kanyi bε?» Kɔnɔ Eli xa die mu tin e tuli matide e baba ra, barima Ala sago na nu a ra e xa faxa.

²⁶ Na fonike Samuweli nu na mɔfe a fanyi ra. A nu rafan Ala ma, a nu rafan mixie ma.

²⁷ Lɔxɔε nde namijɔnme nde naxa fa Eli yire, a a fala a bε, «Alatala xa masenyi nan ya: N mu n yεtε masen xε i benbae bε Misira, e nu na Firawuna xa yaamari bun ma tεmui naxε?

²⁸ N tan nan i benba sugandi Isirayila bɔnsɔε birin tagi, a xa findi sεrεxεdubε ra n ma hɔrɔmɔlingira kui, a xa te n ma sεrεxε gande, a xa surayi gan sεrεxε ra, a nun a xa sεrεxεdubε donma kuye ragoro a ma n ya i. Isirayila e xa sεrεxε ganxi naxan birin fima n ma, n a birin fi i benba bɔnsɔε nan ma.»

²⁹ «Munfe ra wo n ma hadiyae nun n ma sεrεxε yelebuma, n naxee yamarixi e xa ba n bε n ma banxi kui? Munfe ra i i xa die binyaxi dangi n tan na, alako wo xa wo yεtε rabɔrɔgε hadiya singee ra, n ma jnama Isirayila naxee baxi?

30 Na kui, n tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Singe n nu bara laayidi tongo wo bε, wo xa denbaya nun wo benbae xa denbaya xa n ma wali raba, kono yakosi n bara na nate masara, barima n mixi nan binyama naxan n binya, kono naxee tan n maberema, n yaagi nan dusuma e xun.

31 N fama ne i tan nun i xa denbaya senbe xun nakanade, xemoxi yo mu toma wo ya ma.

32 Isirayila xa fe na te, i fama toore sotode n ma banxi xa fe ra. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma.

33 I xa mixi nde luma n ma serexebade xa wali kui, kono na findima yaye nun toore nan na i bε. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma.»

34 «Fe naxan i xa di firinyie sotoma, na nan findima i be tonxuma ra: Xofini nun Finexasi birin faxama ləxoe kerent ne.

35 N serexedube tinxinxi nde fenma, naxan n bɔŋe nun n xaxili waxonfe rabama. N bɔnsœfima ne a ma naxan jerema Masiihu ya i, n naxan sugandima.

36 I bɔnsœfimie fama ne e magorode a bun ma, alako e xa kobiri di soto, xa na mu, donse di. E fama a falade a bε, «Serexedube wali nde fi n ma, alako n xa n baloe nde soto.»»

3

Alatala Samuweli xilife

1 Na fonike Samuweli nu na Alatala xa wali rabafe Eli fe ma. Na temui Alatala mu nu woyenma mixie bε a gbe ra, a xa laamatunyie fan mu nu wuya.

² Kœ nde ra Eli serelexedubε nu saxi a xa konkoe kui. A yae mu nu se toma a fanyi ra, a gbe mu nu luxi a xa findi dɔnxui ra.

³ Ala xa lanpui mu nu xubenxi sinden. Samuweli tan nu a saxi Alatala xa banxi kui, saate kankira nu na dənnaxε.

⁴ Alatala naxa Samuweli xili. Samuweli naxa a ratin, «N tan nan ya.»

⁵ Na kui a naxa siga a gi ra Eli yire, a a fala a bε, «N bara fa i xa xili ma.» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili de. Siga, i i sa.» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa.

⁶ Alatala man naxa Samuweli xili. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a bε, «I to n xili, n bara fa» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili. Siga, i sa i sa.»

⁷ Samuweli mu nu Alatala kolonxi sinden, barima han na temui Alatala mu nu wøyen a bε.

⁸ Alatala man naxa Samuweli xili a saxan nde. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a bε, «I to n xili, n bara fa.» Na kui Eli naxa a fahaamu a Alatala nan na fonike xilife.

⁹ Eli naxa a fala Samuweli bε, «Gbilen i sa i sa. I na na xui me sənɔn, i xa a ratin, «Alatala, wøyen. I xa konyi di a tuli matima i ra.»» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa a sade.

¹⁰ Alatala naxa fa a yire, a man naxa a xili, «Samuweli, Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «Alatala, wøyen. I xa konyi di a tuli matixi i ra.»

¹¹ Alatala naxa a masen Samuweli bε, «N fama nε fe nde rabade Isirayila, naxan mixie dε ixarama.

¹² Na lɔxœ, n naxan birin falaxi Eli xa denbaya xa fe ra, n a birin nakamalima nε, kelife a fɔlε

han a rajɔnyi.

¹³ N bara a fala a bε, a n fama ne a xa denbaya jaxankatade abadan a xa yunubi xa fe ra. A nu a kolon a a xa die na n maberefe, kɔnɔ a tan mu tɔnyi dɔxɔ e ma.

¹⁴ Na nan a ra, n bara n kali Eli xa denbaya xa fe ra, xunsare yo mu na e bε. Sɛrɛxɛ nun hadiya mu nɔma e xa yunubie xafaride.»

¹⁵ Samuweli naxa a sa han gɛsɛgɛ, a fa Alatala xa banxi naadee rabi. Samuweli nu gaaxuxi a xa laamatunyi yabade Eli bε,

¹⁶ kɔnɔ Eli naxa a xili, a a fala a bε, «N ma di Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «N na be.»

¹⁷ Eli naxa a maxɔrin, «Alatala munse masenxi i bε? I naxa sese nɔxun n ma. Xa i wɔyɛn keren nɔxun n ma, Ala xa na sare ragbilen i ma, a fa nde sa na fari.»

¹⁸ Na kui, Samuweli naxa Ala xa masenyi birin nadangi Eli ma, a mu sese nɔxun a ma. Eli naxa a fala, «Alatala nan a ra. A xa a sago raba.»

¹⁹ Samuweli nu na mɔfe, Alatala fan nu na a fɔxɔ ra. A mu Alatala xa masenyi yo rabɛninxı.

²⁰ Kelife Dana han Beriseeba, Isirayila birin naxa a kolon a Samuweli findixi Alatala xa namijɔnme nan na.

²¹ Alatala nu luma mini ra Samuweli ma Silo, a a xa masenyi ti a bε.

4

Saate kankira loɛfe

¹ Na waxati Samuweli nu Alatala xa masenyi kawandima Isirayilakae birin bε.

Isirayilakae naxa mini Filisitakae gerede. E naxa yonkin Ebeneseri, Filisitakae naxa sa yonkin Afeki.

² Filisitakae naxa mini a gere ki ma Isirayilakae ya i. Na gere kui e naxa Isirayilakae bɔnbɔ, e mixi wulu naani faxa.

³ Soɔrie to gbilen yonkin yire, Isirayila forie naxa maxɔrinyi ti, «Munfe ra Alatala a luxi Filisitakae xa won bɔnbɔ to? Won xee Silo Alatala xa saate kankira tongode. A xa lu won tagi, a xa fa won nakisi won yaxuie ma.»

⁴ E naxa mixie xee Silo Alatala xa saate kankira tongode, naxan dɔxɔxi maleke sawure firinyie tagi. Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi naxa na saate kankira mati han Isirayilakae nu yonkinxi dɛnnaxe.

⁵ Alatala xa saate kankira to so yonkinde, Isirayilakae naxa e xui ite han bɔxi fa səren.

⁶ Filisitakae to na mε, e naxa a fala, «Munse na yi xui gbe ra naxan tefe Isirayilakae xɔnyi yi ki?» E to a kolon a Alatala xa saate kankira bara fa Isirayilakae yonkinde,

⁷ e naxa gaaxu, barima e nu a falama, «Ala bara fa e yire. Naxankate na won bε, naxan maniyε mu toxi sinden.

⁸ Naxankate na won bε. Nde won kantama yi ala sənbəmae ma? Alae nan yi ki naxeet gbaloe mɔɔli birin dɔxɔ Misirakae ma gbengberenyi ma.

⁹ Filisitakae, won xa limaniya, won xa lu alɔ xemε sənbəmae, alako Isirayilakae naxa nɔ won na alɔ won tan nɔxi e ra ki naxε. Won xa findi xemε sənbəmae ra, won xa gere so!»

¹⁰ Filisitakae naxa gere ti, e naxa Isirayilakae

bɔnbɔ han e gi e siga e xɔnyi. Na lɔxɔe kasare naxa gbo. Isirayilaka mixi wulu tongo saxan naxa faxa na gere kui.

¹¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu, e fa Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi faxa.

¹² Na lɔxɔe Bunyamin bɔnsɔe mixi nde naxa a gi kelife gere yire han Silo taa kui. A xa dugie ibɔɔxi a ma, xubutanyi soxi a xunyi birin ma.

¹³ A to so, a naxa Eli li, a dɔxɔxi kira dε ra, barima a nu kɔntɔfili kui saate kankira xa fe ra. Xεera fe naxan to gere yire a naxa na tagi raba a bε, taakae naxa gbelegbele.

¹⁴ Eli to e gbelegbele xui mε, a naxa maxɔrinyi ti, «Munfe ra e na gbelegbelefe yi ki?» Xεera naxa fa a yire kerèn na, a na xibaaru fala a bε.

¹⁵ Eli nu bara ne tongo solomanaani nun solomasaxan sɔtɔ, a yae mu nu sese toma sɔnɔn.

¹⁶ Xεera naxa a fala Eli bε, «N faxi n gi ra ne yi ki kelife gere yire.» Eli naxa a maxɔrin, «N ma di, munse dangixi naa?»

¹⁷ Xεera naxa a yaabi, «Isirayila a gixi ne Filisitakae ya ra, nee bara nɔ e ra a fanyi ra. I xa di firinyie fan bara faxa, Xofini nun Finexasi. Filisitakae bara Ala xa saate kankira suxu.»

¹⁸ A fefe Ala xa saate kankira xa fe mε, Eli naxa bira a legere ma taa naade seeti ma. A kobe naxa gira, a naxa faxa, barima xemɔxi tirɔnxi nan nu a ra. A nu bara findi Isirayila yarerati ra ne tongo naani bun ma.

¹⁹ A xa di Finexasi xa gine nu furuxi, a gbe mu nu luxi a xa di bari. A to a mε a Ala xa saate kankira bara suxu, a tanun nun a xa mɔri fan

bara faxa, a naxa a felen a furi ma xōne kui, a di bari keran na.

²⁰ A to nu na faxe dē nan ma, ginēe naxa a fala a bē, «I xa limaniya, i di xēmē nan barixi.» Kōnō a mu a jōxō yo saxi na wōyenyi xōn ma, a mu a yaabi.

²¹ A naxa diyore xili sa Ikabodi, naxan nu wama a falafe, «Nōre bara jōn Isirayila.» A na fala ne barima Alatala xa saate kankira nu bara suxu, a xa mōri nun a tanun fan nu bara faxa.

²² A naxa a fala, «Nōre bara jōn Isirayila, barima e bara Alatala xa saate kankira suxu.»

5

Ala xa saate kankira Filisitakae xōnyi

¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu Ebeneseri, e a xanin Asidodi.

² E naxa a xanin e xa kuye xungbe Dagōn batu banxi, e sa a dōxō na kuye fe ma.

³ Na kuye iba, Asidodikae naxa Dagōn li, a rabiraxi a ya tagi ma Ala xa saate kankira bun ma. E naxa a rakeli, e a dōxō a dōxōde.

⁴ Na kuye iba, e man naxa Dagōn li, a man nabiraxi Ala xa saate kankira bun ma, a xunyi nun a belxēe bolonxi, e saxi sode dē ra. Kuye gundi nu na a xati ma.

⁵ Na nan a ra, han yakōsi, Dagōn kuye xa serexedubēe nun naxee birin soma Dagōn batu banxi kui Asidodi, e mu lan e xa e sanyi ti na sode dē ra.

⁶ Alatala naxa a sēnbē ragoro Asidodikae ma, a kasare gbegbe raba e tagi, a a niya fie xa mini e ma na longori birin.

7 E to na fe to, e naxa a fala, «Isirayila xa Ala xa saate kankira mu luma won xɔnyi, barima a na won tan nun won ma ala Dagɔn jaxankatafe ki fanyi.»

8 E naxa Filisitakae kuntigi birin malan, e e maxɔrin, «Won munse rabama Isirayila xa Ala xa saate kankira ra? A xa xanin Gati.» E naxa Isirayila Marigi Ala xa kankira xanin Gati.

9 Kɔnɔ na dangi xanbi, Alatala naxa a senbe ramini Gatikae ma, kelife e xa dimee ma han a sa dɔxɔ e xa forie ra. Na fi jaaxi naxa din e birin na.

10 Na kui e naxa Ala xa kankira xanin Ekiron. A to so naa, Ekironkae naxa gbelegbele a falafe ra, «E bara Isirayilakae xa Ala xa kankira rafa muxu xɔnyi, alako a xa muxu xa mixie faxa.»

11 E fan naxa Filisitakae kuntigie malan, e a fala e bɛ, «Wo xa Isirayilakae xa Ala xa kankira ragbilen a yire, alako a naxa muxu xa mixie faxa.» Na taa birin nu bara kontɔfili na faxe xa fe ra. Ala nu bara a senbe masen e bɛ.

12 Mixi naxee mu nu faxa, fi jaaxi naxa dɔxɔ nee ma. Nama xa maxandi naxa te han koore ma.

6

Ala xa saate kankira gbilenfe

1 Alatala xa saate kankira kike solofera nan naba Filisitakae xa bɔxi ma.

2 Na temui e naxa e xa sereχedubee nun e sematoe malan, e e maxɔrin, «A lanma muxu xa munse raba Alatala xa saate kankira ra? Wo na ragbilen ki fala muxu bɛ.»

³ E naxa e yaabi, «Xa wo sa Alatala xa saat  kankira ragbilen a yire, wo naxa a ragbilen yet  ragbilen s rexe xanbi. Fo wo xa wo xunsare ba, alako wo xa yalan, wo man xa a kolon fe naxan a niyaxi a a senbe mu gbilenxi wo f x  ra.»

⁴ Filisitakae naxa max rinyi ti, «A lanma muxu xa munse ba yet  ragbilen s rexe ra a b ?» E naxa e yaabi, «Wo xa se suuli yailan x e ma ra na fi jaaxi misaali ra. Wo man xa se suuli g te  yailan x e ma ra j n ne misaali ra. Na xasabi nan lanxi Filisita mange suulie xasabi ma, gbaloe ragoroxi naxee xa b xi ma.

⁵ Wo na ge na fi jaaxi misaali yailande x e ma ra, a nun na j n ne x e ma daaxi naxee j n ne misaalixi wo xa b xi kasara naxee xa fe ra, wo xa Isirayila Mariги Ala mat x . T munde a xa x ne nde bama wo tan, wo xa kuyee, nun wo xa b xi ma.

⁶ Wo naxa wo xaxili x r x  a  Misirakae nun e xa Firawuna. Wo maj xun naxankate ma Ala naxan d x  e ma han e Isirayilakae keri e x nyi e siga.

⁷ Yak si, wo xa sareti ne ne yailan. Wo ninge ding  firin tongo, wuri singe mu nu sa naxee k n, wo e xiri sareti ra. Wo xa e xa die ragbilen banxi.

⁸ Wo na ge na wali ra, wo xa Alatala xa saat  kankira baki sareti fari. Na se yailanxie x e ma ra, naxee findixi wo yet  ragbilen s rexe ra, wo xa nee sa kankira lanma nde kui, wo na kankira baki boore f  ma. Na dangi xanbi, wo xa na ningee nun na sareti b jin, e xa siga e yet  ra.

⁹ Xa e e xun ti Isirayila b xi nan na Beti Semesi biri ra, na findima t nxuma nan na a a Alatala

nan yi gbaloe ragoroxi won ma, kōnō xa e mu siga na biri, na fan findima tōnxuma nan na a yi gbaloe mu kelixi Alatala xa ma, a ilanxi nē a ra tun.»

¹⁰ Filisitakae na nan naba. E naxa ninge dingē firin tongo, e e xiri sareti ra, e na ningee xa die mabalan kule kui.

¹¹ E naxa Alatala xa saate kankira baki sareti kui, a nun kankira boore, nēnē xεεma daaxi nun e xa fi misaali yailanxi xεεma ra nu na naxan kui.

¹² Na ninge dingē naxa ti kira xōn ma naxan sigama Beti Semesi biri. E naxa bira na kira kerenyi fōxō ra e xui ramini ra. E mu siga kōola ma, e mu siga yirefanyi ma. Filisita mangē naxa bira e fōxō ra han Beti Semesi naaninyi ra.

¹³ Beti Semesikae nu na fundenyi maniyē xabafe gulunba kui. E to Alatala xa saate kankira to fa ra, e naxa sseewa.

¹⁴ Sareti naxa ti Yosuwe Beti Semesika xa xε ma. Gεmε xungbe nu na mənni. E naxa sareti wuri ibōc, e na ningee ba sεrεxε gan daaxi ra Alatala bε.

¹⁵ Lewi bōnsōe mixie naxa Alatala xa saate kankira ragoro, nun na kankira, naxan nu dōxōxi a fe ma, xεεma see nu na naxan kui. E naxa nee dōxō na gεmε xungbe fari. Na lōxōe Beti Semesikae naxa sεrεxε gan daaxie nun sεrεxε mōcli gbetee ba Alatala bε.

¹⁶ Filisita mangē suulie to na birin to, e naxa gbilen Ekiron na lōxōe kerenyi.

¹⁷ Filisitakae nu bara se suuli yailan xεεma ra naxee misaalixi na fi jaaxi ra. E nee fi e yetε ragbilen sεrεxε nan na Alatala bε, kerēn Asidodi

bε, keren Gasa bε, keren Asikalɔn bε, keren Gati bε, keren Ekiron bε.

¹⁸ Nεnε xεema daaxi keren keren, e na nan ba Filisita mangεe xa taa suuli bε, a nun e xa daaxae bε naxee na gεmε xungbe lima, Alatala xa saate kankira dɔxɔ naxan fari, Yosuwe Beti Semesika xa xε yire.

¹⁹ Alatala naxa mixi tongo solofera faxa Beti Semesi nama mixi wulu tongo suuli ya ma, barima e nu bara saate kankira rabi, e a kui mato. Taa birin naxa sunnun na gbaloe xa fe ra, Alatala naxan nagoroxi e ma.

²⁰ Beti Semesikae naxa a fala, «Nde nɔma tide Alatala ya i, naxan findixi Ala Sεniyεnxi ra? Won yi kankira makuyama won na minden?»

²¹ E naxa xεerae xε Kiriayati Yeyarimi a falafe ra, «Filisitakae bara fa Alatala xa saate kankira ra. Wo fa a xanin wo xɔnyi.»

7

Isirayilakae gbilenfe Ala ma

¹ Kiriayati Yeyarimi xεmε naxa fa Alatala xa saate kankira tongode, e a xanin Abinadabo xɔnyi geya nde fari. E naxa a xa di xεmε Eleyasari findi a kantama ra.

² Alatala xa saate kankira ne mɔχɔrεn nan naba Kiriayati Yeyarimi. Na temui Isirayila nama nu wama gbilenfe Alatala ma.

³ Samuweli naxa a fala Isirayilakae bε, «Xa wo wama wo yete ragbilenfe Alatala ma wo bɔrε birin na, wo xa Asataroti kuye nun kuye gbεtεe ba wo tagi, wo Alatala keren batu. Na temui, a wo rakisima ne Filisitakae ma.»

⁴ Na kui, Isirayilakae naxa Bali kuyee nun Asataroti kuyee ba e tagi, e fa Alatala kerent batu.

⁵ Samuweli naxa e yamari, «Isirayilaka birin xa malan Misipa, n xa Alatala maxandi wo bε.»

⁶ Isirayilakae naxa e malan Misipa Samuweli xa yaamari bun ma. E naxa ye ba, e a ifili Alatala ya i sunyi kui. Menni e naxa a fala, «Muxu bara yunubi raba Alatala ra.»

⁷ Filisita mangε to a mε a Isirayilakae malanxi Misipa, e naxa siga e gerede. Isirayilakae naxa gaaxu e ya ra,

⁸ e a fala Samuweli bε, «I naxa muxu rabεnin. I xa muxu Marigi Alatala makula muxu bε, a xa muxu ratanga Filisitakae ma.»

⁹ Samuweli naxa yεχεε yore kerent ba sεrεχε gan daaxi ra Alatala bε, a a makula Isirayila xa fe ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu.

¹⁰ Samuweli nu na sεrεχε bafe Alatala bε temui naxε, Filisitakae naxa Isirayilakae gere, kono Alatala naxa galanyi xui ramini a belebele ra e xili ma. Na kui Filisitakae naxa gaaxu, Isirayilakae fa no e ra.

¹¹ Isirayilakae naxa Filisitakae keri Misipa, e e bɔnbo han Beti Kara.

¹² Samuweli naxa gεmε nde tongo, a naxa a sa Misipa nun Seeni tagi a falafe ra, «Alatala muxu mali ne han be.»

¹³ Filisitakae rayaagi na ki ne, e mu fa Isirayila bɔxi ma sɔnɔn. Alatala naxa a sεnbe masen Filisitakae bε Samuweli xa simaya bun ma.

¹⁴ Filisitakae taa naxee ba Isirayilakae yi ra, e naxa gbilen Isirayila ma, kelife Ekiron han Gati.

Na t̄emui lanyi naxa lu Isirayila nun Amorikae tagi.

¹⁵ Samuweli findi ne Isirayila yarerati ra a xa simaya birin kui.

¹⁶ Ne yo ne, a nu biyaasi nde rabama sigafe ra Beteli, Giligali, nun Misipa alako a xa Isirayilakae rajere.

¹⁷ Na biyaasi dangi xanbi a nu gbilenma ne a xonyi Rama, a findi mennikae fan xa mange ra. A serexebade yailan Alatala be na taa kui.

8

Isirayila wama mange xungbe xon

¹ Samuweli to fori, a naxa a xa die findi kiitisae ra Isirayila xun ma.

² A xa di xemē singe xili ne Yoweli, a firin nde xili Abiya. E tan nan nu na kiitisae ra Beriseeba.

³ Samuweli xa di xemē mu bira e baba xa misaali fōxō ra. Kōbiri nu rafan e ma, e mu nu kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Na kui Isirayila kuntigie naxa e malan, e siga Samuweli xonyi Rama.

⁵ E naxa a fala a be, «I bara fori, i xa di xemē mu birafe i xa misaali fōxō ra. Kiitisa nde dōxō muxu xun ma naxan findima muxu xa mange xungbe ra, alo namane booree a rabama ki naxe.»

⁶ Samuweli to e xa masenyi me, a falafe ra, «Mange nde so muxu yi ra naxan muxu makiitima,» na fe mu rafan a ma. Na kui a naxa Alatala maxandi.

⁷ Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati nama xui ra. E mu mεexi i tan xa ra, e mεexi

n tan nan na. E mu tinma sɔnɔn n xa findi e xa mangɛ ra.

⁸ E naxan nabafe i ra, e na nan tun nabafe kabi n sa e ramini Misira han to. E bara mɛɛ n na, e xa ala gbɛtɛe batu.

⁹ Yakɔsi, i tuli mati e xui ra, kɔnɔ i xa e rakolon a fanyi ra mange fama e yamaride ki naxe.»

¹⁰ Samuweli naxa Alatala xa masenyi birin nadangi nama ma, naxee nu wama mange xɔn.

¹¹ A naxe, «Mangɛ naxan fama dɔxɔde wo xun ma, a wo xa di xemee nan findima a xa sɔɔrie nun a xa soe ragie ra. Ndee nu e yi a ragise ya ra.

¹² Ndee findima yareratie nan na mixi wulu xun ma, xa na mu a ra mixi tongo suuli. Ndee a xa xee buxama, ndee a xa xee xabama. Ndee geresose nun sɔɔri ragisee yailanma.

¹³ A wo xa di ginee nan findima a xa labundɛ yailanyie ra, a xa kurisomae, a nun a xa taamiganyie.

¹⁴ A wo xa weni sansi fanyie nun wo xa oliwi wuri fanyie tongo, a e so a xa mixie yi ra.

¹⁵ A wo xa sansie farile nun wo xa weni farile tongoma ne, a a fi a xa walikɛe nun a xa mixie ma.

¹⁶ A wo xa walike fanyie, wo xa fonikee, nun wo xa sofalee tongoma ne a yetɛ xa wali xa fe ra.

¹⁷ A wo xa xuruse farile bama ne, a wo fan findi a xa konyie ra.

¹⁸ Na lɔxɔe wo dɛ rawama ne Alatala bɛ mangɛ xa fe ra wo naxan sugandixi, kɔnɔ a mu wo yaabima.»

¹⁹ Nama mu tin e tuli matide Samuweli xa masenyi ra. E naxa a yaabi, «Ade! Mangɛ xa

dəxə muxu xun ma,

²⁰ muxu fan xa lu alojamanə boore na ki naxə.
Muxu xa mange xa muxu yamari, a xa ti muxu
ya ra geree kui.»

²¹ Samuweli to jama xui me, a naxa a madangi
Alatala bə.

²² Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati e
ra. I mange dəxəma ne e xun ma.» Samuweli
naxa a fala Isirayila jama bə, «Birin xa gbilen e
xa taa kui.»

9

Səlu sugandife mange ra

¹ Xəmə senbəma nde nu na Bunyamin bənsəə
ya ma, a xili Kisu. A benbae nan yi ki: Abiyeli,
Serori, Bekorati, nun Afiya.

² A xa di xəmə gbangbalanyi nde nu na naxan
xili Səlu. A nu rayabu Isirayilaka birin bə, a man
nu kuya dangi e birin na.

³ Ləxəə nde Kisu xa sofale lanmae naxa ləə, a
naxa a fala a xa di xəmə Səlu bə, «Konyi keren
tongo, i sa n ma sofale lanmae fen.»

⁴ E naxa mini Efirami geyae ra, e Salisa bəxi
iñərə, kənə e mu sofalee to. E naxa Bunyamin
bənsəə xa bəxi fan iñərə, kənə e mu e to.

⁵ E to so Sufu bəxi ma, Səlu naxa a fala a xa
konyi bə naxan nu biraxi a fəxə ra, «Won gbilen,
alako n baba naxa kəntəfili won ma fe ra, dangi
sofalee xa fe ra.»

⁶ Na konyi naxa a yaabi, «Ala xa mixi binyə
nde na yi taa kui, naxan xa masenyi kamalima
temui birin. Won xa a maxərin a xa səcəneya kira
masen won bə.»

⁷ S̄olu naxa a fala a xa konyi bε, «Mixi nōma sigade Ala xa mixi ma a bεlexε igeli ra? Hali taami kerēn mu na won ma gbɔnfɔε kui. Sese mu na won yi ra, won naxan fima Ala xa mixi ma. Won na rabama di?»

⁸ A xa konyi naxa a yaabi, «Kɔbiri di na n yi ra won naxan fima Ala xa mixi ma, alako a xa sɔɔneya kira masen won bε.»

⁹ Na waxati, Isirayilaka naxee nu wama maxɔrinyi tife Alatala ma e nu a falama, «Won xa siga sematoe yire.» To na sematoe xili falama namijɔnme.

¹⁰ S̄olu naxa a fala a xa konyi bε, «Awa, won xεε.» E naxa siga na taa kui, na Ala xa mixi nu na dɛnnaxε.

¹¹ E to so naa, e naxa ginɛdimɛdie li kira xɔn, e sigafe ye bade. E naxa e maxɔrin, «Sematoe na be?»

¹² Ginɛdimɛdie naxa e yaabi, «Iyo, a baxi sode yakɔsi, kɔnɔ wo xulun de, barima a faxi sɛrɛxε bade jama nan bε geya fari.

¹³ Xa wo soma taa kui yakɔsi, wo a lima nε naa beenun a xa te geya fari sɛrɛxε xɔlide. Nama mu a degema a xanbi, fo a xa sɛrɛxε duba beenun mixie xa a xɔli. Wo te yakɔsi. Wo a lima naa.»

¹⁴ E to so taa kui, Samuweli naxa mini e ralande sigafe ra geya fari.

¹⁵ Beenun S̄olu xa fa, Alatala nu bara a fala Samuweli bε,

¹⁶ «Tina, yi waxati, n Bunyamin bɔnsɔε mixi nde xεεma i yire. I xa ture sa a xunyi ma a masenfe ra a a xa findi n ma Isirayila jama

mangε ra. A fama n ma jama rakiside Filisitakae ma. N bara n ma jama xui me.»

¹⁷ Samuweli to Sølu to, Alatala naxa a fala a bε, «N xεmε naxan xa fe fala i bε, a tan nan yi ki. Yaamari luma a yi ra n ma jama xun na.»

¹⁸ Sølu naxa a maso Samuweli ra taa sode dε ra, a naxa a fala a bε, «Yandi, sematoe xa banxi masen muxu bε.»

¹⁹ Samuweli naxa a yaabi, «Sematoe na n tan nan na. Won xεε geya fari. Won birin xa won dεge yire keran. Tina n i xa køntøfili bama i ma, n fa i bεjøn.

²⁰ I naxa køntøfili i xa sofale lanmae xa fe ra naxee løexi kabi xi saxan. Sese mu e toxi, e bara to. Naxan tide gbo Isirayila, a findima nde gbe ra? I tan xa mu a ra, a nun i baba xa denbaya birin?»

²¹ Sølu naxa a fala a bε, «Bunyaminka nan n na. Muxu tan xa mu xurun bønsøe birin bε Isirayila? Muxu xabile fan mu xurun xabile birin bε Bunyamin bønsøe tagi? Munfe ra i wøyønma n bε yi ki?»

²² Samuweli naxa Sølu nun a xa konyi raso banxi kui, a naxa binyε magorode so e yi ra mixi xilixi tongo saxan tagi.

²³ Samuweli naxa a fala kurisoma bε, «Fa donse ra n nu naxan ma i xa a sa a xati ma.»

²⁴ Kurisoma naxa fa sube tabe ra, a a døxø Sølu ya i. Samuweli naxa a fala Sølu bε, «Yi sube don, naxan saxi a xati ma i bε, n to yi malanyi maxili.» Na løxøe, Sølu nun Samuweli naxa e dεge yire keran.

²⁵ Na dangi xanbi, e naxa goro kelife geya fari, e so taa kui. E naxa lu yire keran banxi fari,

berede nu na dənnaxə.

²⁶ Na kuye iba subaxe, e naxa keli. Samuweli naxa Səlu xili banxi fari ma, e xa e boore to. A naxa a fala a bə, «Keli, n xa i mati kira xən.» Səlu naxa keli, e naxa mini kira ma, a tan nun Samuweli.

²⁷ E to mini taa fari ma, Samuweli naxa a fala Səlu bə, «A fala i xa konyi bə, a xa dangi yare.» Konyi to dangi yare, Samuweli naxa a fala Səlu bə, «Ti be, alako n xa Alatala xa masenyi nde fala i bə.»

10

Səlu tife mange ra

¹ Samuweli naxa ture bitire kerentongo, a a surusuru Səlu xunyi. A naxa a sunbu, a a fala a bə, «Alatala bara i sugandi, a i xa findi mange ra a xa jnama ke tongoma xun ma.

² I na keli be to, i mixi firin lima Raxele gaburi fe ma Bunyamin bənsəe naaninyi ra, yire nde naxan xili Selesa. E fama a falade i bə, «Wo siga sofale lanma naxee fende, e bara to. Yakəsi i baba fa kəntəfilixi wo tan nan ma fe ra. A naxə, «N ma di toma di kərə?»»

³ I na keli mənni, i siga han i sa so Taboro, wuri belebele na dənnaxə. I xəmə saxan lima na naxee na tefe Ala maxandide Beteli. Si saxan na xəmə kerentyi ra, taami saxan na xəmə firin nde yi ra, wəni na xəmə saxan nde yi ra.

⁴ E na i xəebu, e taami firin fima i ma.

⁵ I na keli mənni, i siga Gibeya Elohimu, Filisitakae xa səɔri gali nde na dənnaxə. I na so taa kui, i namijənmə gali nde lima, naxee gorofe

geya fari e bεeti bafe Ala bε kɔrae, maxasee, nun xule ra.

⁶ Alatala Xaxili ragoroma ne i ma, wo birin nan Alatala xa xεera ibama, i findima mixi neεenε nan na.

⁷ Na tɔnxuma na raba i bε, i xa fe raba naxan na i bɔŋε ma, barima Alatala na i fɔxɔ ra.

⁸ Na dangi xanbi, i xa goro Giligali n ya ra. N na i li naa, n fama ne sεrεxε gan daaxie nun xanunteya sεrεxεe bade. I xa n mame xi solofer, beenun n xa i yire li, n fa i rakolon a lanma i xa naxan naba.»

⁹ Sɔlu fεfε keli Samuweli xun ma, Alatala naxa a xaxili masara, na tɔnxuma birin naxa raba a bε na lɔxɔe yati.

¹⁰ E to so Gibeya, e naxa namijɔnme gali li naa. Alatala Xaxili naxa goro Sɔlu ma, a fa masenyi ti Ala xili ra e tagi.

¹¹ A kolonmae to a to a Sɔlu bara namijɔnme masenyi ti, e naxa a fala e boore bε, «Munse Kisu xa di sɔtɔxi? Sɔlu fan bara findi namijɔnme ra?»

¹² Mixi nde naxa maxɔrinyi ti e ya ma, «Nde na e karamɔxɔ ra?» Na kui yi taali fala fɔlɔ na lɔxɔe ne, «Sɔlu fan bara findi namijɔnme ra?»

¹³ A to ge Alatala xa masenyi tide, a naxa te geya fari.

¹⁴ Sɔlu sɔxɔ naxa Sɔlu nun a xa konyi maxɔrin, «Wo tan siga minden?» Sɔlu naxa a yaabi, «Muxu sigaxi sofale lanmae nan fende, kɔnɔ muxu mu e to. Na nan a ra, muxu naxa siga Samuweli yire.»

¹⁵ A sɔxɔ naxε, «Samuweli naxan fala wo bε, a fala n bε.»

¹⁶ S̄olu naxa a s̄ox̄ yaabi, «A a fala ne muxu bε, a sofale lanmae bara to.» K̄on̄ S̄olu mu sese masen manḡya xa fe ra, Samuweli naxan fala a bε.

¹⁷ Samuweli naxa jama birin maxili Misipa Alatala ya i,

¹⁸ a a fala e bε, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, ‹N tan nan Isirayila ramini Misira b̄oxi ra, n wo ba e belexe. N bara wo ratanga wo yaxuie ma.›

¹⁹ K̄on̄ to wo tan bara wo Marigi Ala b̄ejn̄, naxan wo ratanga gbaloe nun k̄ont̄filie ma. Wo naxε, ‹Mange nde d̄ox̄ muxu xun ma!› Awa, wo xa ti Alatala ya i wo b̄ons̄e ki ma, wo xabile ki ma.»

²⁰ Samuweli to ge Isirayila b̄ons̄e birin masende Ala bε, Bunyamin b̄ons̄e naxa sugandi.

²¹ A to ge Bunyamin b̄ons̄e masende a xabile ki ma, Matiri xabile naxa sugandi. Na Matiri xabile ya ma, Kisu xa di S̄olu naxa sugandi, k̄on̄ a mu nu na e ya ma. E naxa a fen, e mu a to.

²² E naxa Alatala max̄orin, «S̄olu na be?» Alatala naxa e yaabi, «A n̄oxunxi kotee longori ra.»

²³ E naxa siga e gi ra, e sa a suxu naa, e a ti jama birin ya i. A nu kuya e birin bε.

²⁴ Samuweli naxa a fala jama birin bε, «Wo bara a to, Alatala naxan sugandixi? A maniyε mu na jama tagi.» E birin naxa j̄ellexinyi xui ramini, e a fala, «Kisi na mange bε.»

²⁵ Samuweli naxa s̄eriye s̄ebε manḡya xa fe ra, a na s̄ebeli sa Alatala ya i. Na dangi xanbi, a naxa jama ragbilen a xonyi.

²⁶ S̄olu fan naxa gibile a x̄onyi Gibeya. Kuntigi ndee naxa a mati, Alatala naxee b̄oñe ya rafindi a ma.

²⁷ Fuyante ndee fan nu na, naxee nu a falama, «Yi x̄eme nan won nakisima?» E naxa yo a ma, e mu fa buna yo ra a x̄on ma, kōnō S̄olu mu sese fala na fe ma.

11

S̄olu xa gere singe

¹ Amoni mange Naxasa naxa yonkin Yabesi taa ya ra Galadi b̄oxi ma. Yabesikae naxa a fala a b̄e, «Won xa saate xiri, muxu xa lu i sagoe.»

² Naxasa Amonika naxa e yaabi, «Won nōma saate xiride, kōnō fo wo xa tin n xa wo yirefanyi ya kana, alako yaagi xa dusu Isirayila birin xun na.»

³ Yabesi kuntigie naxa a fala a b̄e, «Xi solofera fi muxu ma, alako x̄erae xa siga Isirayila taa birin. Xa mixi yo mu nōma muxu ratangade, muxu luma i sagoe.»

⁴ X̄erae naxa siga Gibeya S̄olu x̄onyi. E to ge dēntēge sade, jnama birin naxa wa a x̄orōxēs ra.

⁵ Na temui, S̄olu naxa fa kelife x̄e ma a xa ningee foñx̄ ra. A naxa maxorinyi ti, «Munfe ra jnama na wafe yi moñli ra?» E naxa Yabesikae xa masenyi dēntēge a b̄e.

⁶ S̄olu to na me, Alatala Xaxili naxa goro a ma, a b̄oñe naxa te s̄enbe ra.

⁷ A naxa ninge firin tongo, a e ibolon a xuntun xuntunyi ra. A naxa na xuntunyie rasanba Isirayila taa birin ma na x̄erae saabui ra, a falafe ra, «Xa naxan yo mu bira S̄olu nun Samuweli

fɔxɔ ra, na kanyi xa ningee fan nabama yi ki nɛ.» Alatala xa yaragaaxui naxa goro Isirayilakae ma, e birin naxa te gere xili ma lanyi kui.

⁸ Sɔlu naxa e konti Beseki. Isirayila xemə xasabi lan mixi wulu kəmə saxan nan ma. Yuda bɔnsɔe xemə lan mixi wulu tongo saxan.

⁹ E naxa a fala xεerae bε, «Wo sa a fala Yabesikae bε Galadi bɔxi ma, ‹Tina, soge na xɔnɔ, wo xun fama raketide.›» Xεerae to na xibaaru masen Yabesi jnama bε, e naxa jnelexin ki fanyi ra.

¹⁰ Na kui Yabesi jnama naxa a fala Amonikae bε, «Tina, muxu luma wo sagoe, wo wo waxɔnyi rabama ne muxu ra.»

¹¹ Na kuye iba, Sɔlu naxa jnama findi gali saxan na. Subaxε e naxa so Amonikae yonkinde, e e bɔnbɔ han yanyi tagi. Mixi naxee mu faxa, nee naxa yensen han mixi firin mu nɔ lude yire kerén.

¹² Nama naxa a fala Samuweli bε, «Ndee a fala a Sɔlu mu nɔma mangeya rabade won xun ma? Wo na mixie ramini, muxu xa e faxa.»

¹³ Kɔnɔ Sɔlu naxa e yaabi, «Mixi yo mu faxama to, barima to Alatala bara Isirayila rakisi.»

¹⁴ Samuweli naxa a fala jnama bε, «Won xε Giligali, alako mangε xa magoro a xa kibanyi kerenyi ra.»

¹⁵ Nama birin naxa siga Giligali, e naxa Sɔlu ti mangε ra Alatala ya i. E naxa xanunteya sereχε ba mənni Alatala bε, Sɔlu nun Isirayilakae naxa sεewa ki fanyi ra.

Samuweli xa masenyi dɔnxɔε

¹ Samuweli naxa a masen Isirayilakae birin bε, «Wo a kolon n bara n tuli mati wo ra, n naxa mange dɔxɔ wo xun ma.

² Mange nan yi ki naxan tima wo ya ra. N tan bara fori, n xunsexε bara ffixε, n ma die na wo ya ma. N bara ti wo ya ra kelife n fonike temui ma han to.

³ Awa, n tixi wo ya i na nan ma, alako wo xa a fala n bε Alatala nun mange sugandixi ya xɔri, xa a sa li n bara ninge xa na mu sofale nde ba wo yi ra. Wo xa a fala xa n bara mixi nde tɔɔrɔ, xa n bara mixi nde xun nakana, xa n bara kɔbiri rasuxu funmaya ra. Wo xa na fala, n xa na sare ragbilen wo ma.»

⁴ E naxa a yaabi, «I mu muxu tɔɔrɔ, i mu muxu xun nakana, i mu kɔbiri rasuxu muxu yi.»

⁵ A man naxa a fala e bε, «Alatala nun a xa mange sugandixi na seede ra to lɔxɔε, wo mu n nakɔrɔsixi sese xa fe ra.» E naxa a yaabi, «A na na fe seede ra!»

⁶ Samuweli naxa a masen nama bε, «Alatala nan Munsa nun Haruna ti wo xun ma, a tan nan wo benbae ramini Misira bɔxi ra.

⁷ Awa yakɔsi, wo ti Alatala ya i, n xa wo ratu fe fanyie ra, Ala naxan nabaxi wo tan nun wo babae bε.

⁸ Yaxuba fa xanbi Misira, wo babae naxa Alatala xili a xa fa e mali. Alatala naxa Munsa nun Haruna xεε wo benbae raminide Misira kui, e fa e rasabati yi bɔxi ma.

⁹ Kɔnɔ e to neεmu e Marigi Alatala ma, a naxa e lu Xasori xa sɔɔrie xa mange Sisera bεlexε. Filisitakae nun Mowabakae fan naxa e gere.

¹⁰ Isirayilakae naxa a fala Alatala bε, «Muxu bara yunubi raba Alatala rabolofe ra, muxu fa Bali kuye nun Asiteroti batu. Yandi, i xa muxu ba muxu yaxuie bεlexε. Muxu i batuma ne.»

¹¹ Na nan a niya, Alatala naxa Yerubaali, Bedan, Yefite, nun Samuweli xεε wo bade wo yaxuie yi ra naxee nu wo rabilinxi. Na kui wo naxa lu bɔjεsa kui.»

¹² «Wo to a to Amonikae xa mange Naxasa na fafe wo gerede, wo naxa a fala n bε, «Muxu wama mange xa ti muxu xun ma.» Kōnō wo Marigi Alatala nan findixi wo xa mange ra!

¹³ Awa yakɔsi, Alatala bara mange nde ti wo xun na, alɔ wo nu wama a xɔn ma ki naxε.

¹⁴ Xa wo sa gaaxu Alatala ya ra, xa wo sa a batu, xa wo sa wo tuli mati a ra, xa wo mu sa a matandi, xa wo nun wo xa mange sa bira Alatala fɔxɔ ra, fe birin sɔɔneyama ne wo bε.

¹⁵ Kōnō xa wo mu wo tuli mati Alatala ra, xa wo sa a matandi, Alatala xa xɔnε goroma ne wo ma, alɔ a goro wo benbae ma ki naxε.

¹⁶ Yakɔsi wo ti, wo xa a mato Alatala fe xungbe naxan nabama wo ya xɔri.

¹⁷ Mengi xaba temui nan to, kōnō n Alatala maxandima ne, a xa tune nun galanyi rabira bɔxi ma, alako wo nɔma a kolonde wo bara fe jaaxi raba Alatala ya i mange maxandife a ma.»

¹⁸ Samuweli naxa Alatala maxandi. Na lɔxɔε yati, Alatala naxa galanyi nun tune rabira bɔxi ma. Nama naxa gaaxu Alatala nun Samuweli ya ra,

¹⁹ e fa a fala Samuweli bε, «I xa i Marigi Alatala maxandi muxu bε, i xa konyi die, alako muxu

naxa faxa, barima muxu bara nde sa muxu xa yunubie fari, a falafe ra, «Mange nde ti muxu xun ma.»

²⁰ Samuweli naxa a fala nama bε, «Hali wo mu hanmε. Wo bara na fe kobi birin naba, kɔnɔ wo naxa makuya Alatala ra, wo xa a xa yaamarie raba wo bɔŋε birin na.

²¹ Wo naxa wo makuya a ra, wo naxa bira fe fufafu fɔxɔ ra, naxee munafanyi yo mu na, naxee mu wo malima fefe ma, barima ala wule daaxie nan e ra.

²² Alatala mu a xa nama raboloma a yetε xili xungbe xa fe ra, barima a bara nate tongo wo xa findi a xa nama ra.

²³ N mu bama Alatala maxandife wo bε, xa na mu a findima yunubi nan na n bε Alatala ya i. N luma wo xaran na fe fanyi nun tinxinyi nan na.

²⁴ N naxan tun falama wo bε, wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo a xa yaamarie raba wo bɔŋε birin na. Wo xa ratu a xa fe xungbee ma a naxee rabaxi wo ya i.

²⁵ Kɔnɔ xa wo fe kobi raba, wo bɔnɔma nε, wo tan nun wo xa mange.»

13

Sɔlu xa yunubi

¹ Sɔlu nu bara ne tongo saxan sɔtɔ a to findi mangε ra. A xa mangεya bu ne ne tongo naani nun firin.

² Sɔlu naxa xemε wulu saxan sugandi sɔɔrie ra Isirayila. Xemε wulu firin nu na a seeti ma Mikimasi nun Beteli geya fari, xemε wulu keren

nu na a xa di Yonatan seeti ma Gibeya, Bunyamin xonyi. A naxa jama dɔnxɔee ragbilen e xonyi.

³ Lɔxɔe nde Yonatan naxa Filisitakae xa sɔɔrie bɔnbo, naxee nu na Geba. Filisitaka booree naxa na fe mε. Sɔlu naxa yaamari fi feri xa fe bɔxi birin kui, Isirayilakae xa a rame.

⁴ Isirayila birin naxa a mε a Sɔlu bara Filisitakae xa sɔɔrie bɔnbo, Isirayila naxa rajaaxu Filisitakae ma. Isirayila jama naxa malan Sɔlu fe ma Giligali.

⁵ Filisitakae fan naxa e malan Isirayila gere xili ma. Sɔɔri ragise wulu tongo saxan nan nu na e yi ra, a nun soe ragie wulu senni. Na jama nu wuya alo mεyenyi naxan na baa dε ra. E naxa yonkin Mikimasi, Beti Aweni sogetede.

⁶ Isirayila mixie bɔjε naxa rajaaxu e ma, barima Filisitakae nu bara e raxeten. E naxa siga e nɔxun fɔnmee nun yilie kui gεmε yire.

⁷ Ndee naxa Yurudεn xure igiri, e siga Gadi nun Galadi bɔxi ma. Sɔlu nu na Giligali. Nama naxan nu na a fe ma, nee birin nu bara gaaxu ki fanyi ra.

⁸ Sɔlu naxa Samuweli mame xi solofera alo e nu lanxi a ma ki naxe, kɔnɔ Samuweli mu fa, jama naxa yensen fɔlɔ.

⁹ Na kui Sɔlu naxa yaamari fi, «Wo fa sεrεxε gan daaxi ra, a nun xanunteya sεrεxε.» A naxa na sεrεxε gan daaxi ba.

¹⁰ A to ge na ra, Samuweli naxa so. Sɔlu naxa siga a xεεbude.

¹¹ Samuweli naxa a maxɔrin, «I munse rabaxi?» Sɔlu naxa a yaabi, «N to a to jama

na yensenfe, i tan mu faxi a waxati, a nun man Filisitakae bara malan Mikimasi,

¹² n naxa a majəxun, «Filisitakae goroma ne n fɔxɔ ra Giligali, beenun n xa Alatala maxandi.» Na nan a ra, feɛrɛ to mu na n yi, n bara sɛrɛxɛ gan daaxi ba.»

¹³ Samuweli naxa a fala Sɔlu bɛ, «I bara xaxilitareŋa raba i Marigi Alatala xa seriye matandife ra. Alatala nu wama i xa mangɛya rasabatife Isirayila xun ma abadan,

¹⁴ kɔnɔ yakɔsi i xa mangɛya bara kana. Alatala bara mixi gbete fen naxan bɔŋe lanxi Ala bɔŋe ma. A bara na kanyi ti mangɛ ra a xa nama xun ma, barima i tan mu Alatala xa yaamari rabatuxi.»

¹⁵ Na temui Samuweli naxa keli Giligali, a siga Gibeya, Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi. Sɔlu naxa a xa sɔɔrie kɔnti, a fa li xɛmɛ mixi kɛmɛ senni nu na a yi ra.

¹⁶ Sɔlu nun a xa di xɛmɛ Yonatan naxa e xa sɔɔrie ti a gere ki ma Geba Bunyamin xɔnyi. Filisitakae nu tixi Mikimasi.

¹⁷ Sɔɔri gali saxan naxa mini Filisitakae xa yonkinde. Keren naxa e xun ti Ofara kira ra, Suwali bɔxi mabiri.

¹⁸ Keren naxa e xun ti Beti Xoron kira ra. Keren naxa e xun ti naaninyi kira ra, naxan goroma Seboyima gulunba gbengberenyi fe ma.

¹⁹ Xabui yo mu nu toma Isirayila bɔxi birin ma, barima Filisitakae nu bara yi tɔnyi dɔxɔ, «Eburu mixie naxa santidegema nun tanbe yo yailan.»

²⁰ Isirayilakae birin nu sigama Filisitakae nan xɔn ma, e xa walisee ralugande alɔ kerie, bɔxi buxa see, nun beerae.

²¹ Bɔxi buxa se nun keri ralugan sare findixi gbeti giramu solomasaxan nan na. Beera nun sɔɔse ralugan sare findixi gbeti giramu naani nan na.

²² Na nan a niya gere lɔxɔe santidegema nun tanbe mu nu na Isirayilaka yo yi ra, hali Sɔlu nun a xa di Yonatan.

²³ Filisitakae xa sɔɔri gali nde naxa fa yonkin Mikimasi yatagi.

14

Yonatan xa gere nde

¹ Lɔxɔe nde, Sɔlu xa di Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa gereso see maxaninma, «Won xa be igiri, won xee Filisitakae yonkinde.» A mu sese fala a baba be na xa fe ra.

² Sɔlu nu na Gibeya naaninyi Migiron wuri nde bun ma naxan xili «girenadi.» Xeme keme senni nu na a yi ra.

³ Alatala xa sereχedubε nde nu na a fe ma, naxan xili Ahiya, Axituba xa di xeme, Ikabodi xa neegaari. Alatala xa sereχedubε, Eli xa di xeme Finexasi nan xa di xeme nu na Ikabodi ra. Mixi yo mu nu a kolon a Yonatan bara siga Filisitakae yire.

⁴ Yonatan naxa dangi fanye firin tagi. Keren nu xili ne Bɔsesi, boore fan nu xili ne Sene.

⁵ Keren nu na kɔɔla ma Mikimasi ya tagi, boore nu na yirefanyi ma Geba ya tagi.

⁶ Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa gereso see maxaninma, «Won xee yi sunnataree yire. Temunde Alatala fe nde rabama won saabui ra, barima Alatala nɔma marakisi rabade

mixi xurudi saabui ra, xa na mu mixi wuyaxi saabui ra.»

⁷ A xa konyi naxa a yaabi, «I waxonfe birin naba, hali i mu siike, won birin na xaxili keren.»

⁸ Yonatan naxa a fala a bε, «Won xεε han na mixie xa won to.

⁹ Xa e a fala ‹Wo ti mənni, muxu fama ya›, won tima mənni nε, won mu tema e yire.

¹⁰ Kəno xa e a fala, ‹Wo fa be›, won tema nε, barima Alatala bara e sa won bεlexε. Na nan findima won bε tənxuma ra.»

¹¹ E to mini Filisitakae ma, nee naxa a fala, «Isirayilakae nan yi ki. E na minife fənme kui, e nu e nəxunxi dənnaxε.»

¹² Filisitaka naxee yonkinxi mənni, e naxa a fala Yonatan nun a xa konyi bε, «Wo fa be, muxu xa fe nde fala wo bε.» Yonatan naxa a fala a xa konyi bε, naxan nu a xa gereso see xaninma, «I xa te n fəxə ra, barima Alatala bara yi mixie sa Isirayilakae bεlexε.»

¹³ Yonatan naxa te a wulumen na, a xa konyi na a xanbi ra. Yonatan nun a xa konyi naxa na Filisitakae faxa.

¹⁴ Na gere kui Yonatan nun a xa konyi naxa mixi məxənən nun nde faxa na yire raxətənxi.

¹⁵ Filisitakae bərə naxa mini yonkinde kui, gaaxui fa jama suxu na longori birin. Bəxi yati naxa səren. Alatala nu bara a ragaaxu a jaaxi ra.

¹⁶ Səlu xa yire makantəe, naxee nu na Gibeya, Bunyamin bənsəe xa bəxi ma, nee naxa Filisitakae to e yensenfe gi kui.

¹⁷ Səlu naxa a fala səorie bε, «Wo kənti ti, won xa a kolon naxan minixi won ya ma.» E to kənti

ti e naxa a to a Yonatan nun a xa konyi mu na
nama ya ma.

¹⁸ Alatala xa saate kankira to nu na Isirayilakae
yonkinde kui, Sølu naxa a fala Ahiya bε, «Fa
Alatala xa saate kankira ra.»

¹⁹ Sølu nu wɔyɛnma sereχedubε ra temui naxε,
gere sɔnxɔ xui fan nu gboma nan tui Filisitakae
yonkinde. Na kui Sølu naxa a fala sereχedubε bε,
«Hali i mu Ala maxandi kɔrε.»

²⁰ Sølu naxa a xa sɔɔrie xili, e fa siga gere
yire. Menni e naxa a to Filisitakae nu na e boore
sɔxɔfe santidegema ra paxasi daaxi.

²¹ Isirayilaka ndee, naxee nu na Filisitakae
xa nɔε bun ma, nee naxa fa Sølu nun Yonatan
mabiri.

²² Isirayilaka naxee nu bara e nɔxun Efirami
geya longori ra, e birin naxa mini Filisitakae
gerede e gi temui.

²³ Na lɔxɔε, Alatala Isirayila rakisi nε. Gere
naxa lantan yε han Beti Aweni.

²⁴ Isirayilakae nu na tɔɔrε nde kui na lɔxɔε,
barima Sølu nu bara a kali nama bε, «Danke na
mixi bε, naxan a dεgema beenun n xa n gbe lɔxɔ
n yaxuie ma.» Na kui, mixi yo mu donse don na
lɔxɔε.

²⁵ Nama xa jεrε kui, e naxa kumi li fɔtɔnyi nde
kui,

²⁶ kɔnɔ mixi yo mu a nemunnemun Sølu xa
marakali xa fe ra.

²⁷ Yonatan to na yire li, a fa kumi to, a naxa
a xa yisuxuwuri rasin kumi kui, a a makɔn. A
ya naxa iyalan kerɛn na. A mu nu a baba xa
marakali mɛxi.

28 Mixi nde naxa a fala a bε, «I baba bara jama rakali a falafe ra, ‹Danke na mixi bε naxan a degema to.› Na nan a toxi jama na tɔɔrε kui yi ki.»

29 Yonatan naxa a yaabi, «N baba na jama tɔɔrɔfe ne na ki. Wo a mato n ya iyalanxi ki naxε, n to yi kumi kɔnxi.»

30 Xa won ma sɔɔri gali won yaxuie xa donse nde don to nu, nde jan bara sa Filisitakae xa xunnakanε fari nu.»

31 Na lɔxɔε e naxa Filisitakae bɔnbɔ, kelife Mikimasi ma, han Ayalon. Nama nu bara tagan ki fanyi ra.

32 E naxa din e yaxuie xa see ra. E naxa yεχεεε, sie, nun ningee kɔn naxaba kerɛn na, e fa e don a nun e wuli ra.

33 Mixi ndee to a fala Sɔlu bε, a a xa sɔɔrie na yunubi sɔtɔfe Alatala ra sube donfe a wuli ra, Sɔlu naxa a fala jama xa fe ra, «Yanfante nan e ra. Wo fa gεmε xungbe ra be.»

34 Wo yensen jama tagi, wo a fala e bε, mixi birin xa fa a xa ninge ra, a xa yεχεεε, xa na mu a ra a xa si. E xa a faxa be. Na kui, e nɔma a donde, e mu yunubi sɔtɔ Alatala ra sube donfe a wuli ra.» Kɔε ra, mixie birin naxa siga mεnni e xa xuruse ra, e xa a kɔn naxaba naa.

35 Sɔlu sεrεxεbade singe ti ne Alatala bε mεnni.

36 Na tεmui Sɔlu naxa a fala, «Won xa bira na Filisitakae fɔxɔ ra to kɔε ra yati. Won xa e tuxunsan han subaxε, won naxa mixi kerɛn lu na.» Sɔɔrie naxa a yaabi, «Won xa a raba alɔ i wama a xɔn ma ki naxε.» Sεrεxεdubε naxa a fala, «Won xa Ala maxɔrin sinden.»

³⁷ Na kui S̄olu naxa Ala max̄orin, «A lanma n xa bira Filisitakae fōxō ra? I tan e sama nē Isirayila b̄ellexe?» Kōnō na lōxōe, Ala mu a yaabi.

³⁸ S̄olu naxa a xa s̄ōori gali xunyie xili, a a fala e b̄e, «Wo xa a mato yunubi naxan nabaxi to.

³⁹ N bara n kali Isirayila Rakisima Alatala ra, hali n ma di Yonatan nan a rabaxi, n na a faxama nē.» Nama birin ya ma, mixi yo mu a yaabi.

⁴⁰ A naxa a fala Isirayila jama b̄e, «Wo ti mēnni, n tan nun n ma di Yonatan, muxu tima bebiri.» Nama naxa a yaabi, «I waxōnyi raba.»

⁴¹ Na temui S̄olu naxa Alatala maxandi, «Isirayila Marigi Ala, kiiti sa muxu tagi.» Alatala naxa a masen a kiiti fanxi jama nan b̄e, a mu fanxi S̄olu nun Yonatan b̄e.

⁴² S̄olu man naxa Alatala maxandi kiiti xa sa a tan nun Yonatan tagi. Na kui kiiti mu fanxi Yonatan b̄e.

⁴³ S̄olu naxa a xa di Yonatan max̄orin, «I munse rabaxi?» Yonatan naxa a yaabi, «N kumi nde nan kōn, n naxan tongo n ma yisuxuwuri ra. N tan nan yi ki, i xa n faxa.»

⁴⁴ S̄olu naxa a fala, «I nōndi. Yonatan, i xa faxa. Xa n mu i faxa, Ala xa n jaxankata a jaaxi ra.»

⁴⁵ Kōnō s̄ōori gali naxa a fala S̄olu b̄e, «A lanma Yonatan xa faxa, naxan geeni s̄ōtō Isirayila b̄e senb̄e ra? Astōfulahi. Muxu bara muxu kali Alatala ra, hali xunsexē keren a mu bama a xunyi ra, barima Yonatan walixi to Ala xa mali saabui nan na.» E Yonatan ratanga S̄olu ma na ki nē.

⁴⁶ S̄olu to ḡe Filisitakae keride waxati nde bun ma, a naxa gbilen a xōnyi. Filisitaka naxee luxi, e fan naxa siga e xōnyi.

⁴⁷ S̄olu to findi Isirayila manḡe ra, a naxa gere ti a yaxuie birin b̄e: Mowabakae, Amonikae, Edonkae, Soba manḡee, nun Filisitakae.

⁴⁸ A naxa Amalekikae b̄onb̄o s̄enb̄e ra, a Isirayila ba mixie b̄ellex̄e naxee nu e xa b̄oxi tuxunsanma.

⁴⁹ S̄olu xa di x̄em̄ee nu xili ne: Yonatan, Yisiwi, nun Malakisuwa. A xa di ginee nu xili ne: Merabi, nun a xanbiratoe Mikali.

⁵⁰ S̄olu xa gine nu xili ne Axinowama, Aximaasi xa di. A xa s̄ɔɔri gali manḡe nu findi Abeneri nan na, S̄olu s̄ɔɔx̄o Neri xa di.

⁵¹ S̄olu baba Kinsi nun Abeneri baba Neri nan lanxi Abiyeli xa die ma.

⁵² S̄olu nu Filisitaka gerema a xa simaya birin kui. S̄olu nu gbangbalanyi s̄enb̄emae birin naso ne a xa s̄ɔɔrie ya ma.

15

S̄olu xa tantanyi

¹ Samuweli naxa a fala S̄olu b̄e, «Alatala n tan nan x̄ee n xa i sugandi manḡe ra a xa jama Isirayila xun ma. I tuli mati Alatala xa masenyi ra.

² Manḡe Alatala xui nan ya: <N bara nate tongo Amalekikae xa fe ra, naxee tondi Isirayila xa dangi e xa kira x̄on kelife ra Misira.

³ Yak̄osi, siga, e rat̄on. I naxa e sese lu naa. I xa e xa x̄em̄ee, e xa ginee, e xa die, e xa diȳoree, e xa ningee, e xa yεx̄ee, e xa sie, e xa j̄oχ̄om̄ee, e xa sofalee birin faxa.»

⁴ S̄olu naxa a xa s̄ɔɔri gali malan Telayimi. X̄em̄e mixi wulu k̄em̄e firin nan faxi kelife k̄ōla

ma, xemə mixi wulu fu nan faxi kelife Yuda bənsəe ma.

⁵ Səlu naxa gantanyi te fole kui Amalekikae xa taa fari ma.

⁶ A naxa a fala Keni bənsəe bə, «Wo mini Amalekikae tagi, alako wo naxa səntə e ya ma, barima wo hinne nə Isirayilakae ra e minixi Misira boxi ra temui naxə.» Keni bənsəe naxa mini Amalekikae ya ma.

⁷ Səlu naxa Amalekikae bənbə kelife Hawila ma han Suri sode də ra Misira ya ra.

⁸ A naxa Amaleki mange Agaga suxu, a mu a faxa, kənə a naxa a xa jama tan birin səntə santidəgəma ra.

⁹ Səlu nun a xa jama mu tin Agaga faxade. E naxa a lu a nii ra, a nun a xa xuruse fanyi bərəgəxie, a xa yəxəee, a xa sie, nun a xa ningee. E mu tin nee səntəde, kənə naxee mu fanxi, e nee nan faxa.

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi ti Samuweli bə,

¹¹ «N nimisaxi Səlu xa fe ra n naxan tixi mangə ra, barima a bara a kobe so n na, a mu biraxi n wəyən xui fəxə ra.» Samuweli naxa sunnun ki fanyi, a Alatala makula na kəe birin na.

¹² A naxa keli subaxə ma, a siga Səlu yire. Mixi nde naxa a fala a bə a Səlu bara siga Karemele geya fari tənxuma nde tide. Na dangi xanbi, a keli mənni, a goro Giligali.

¹³ Samuweli to Səlu yire li, Səlu naxa a fala a bə, «Ala xa baraka sa i ma. N bara Alatala xa yaamari ratinmə.»

¹⁴ Samuweli naxa a maxərin, «N xuruse wa xui mundun məfe yi ki?»

¹⁵ S̄olu naxa a yaabi, «Nama nan faxi yi xurusee ra e naxan tongoxi Amalekikae yi ra, alako e xa e ba serex̄e ra i Marigi Alatala bε. Muxu bara na d̄onx̄e tan s̄ont̄o.»

¹⁶ Samuweli naxa a fala S̄olu bε, «Awa yire. N̄ xa Alatala xa masenyi fala i bε a naxan fixi n̄ ma yi k̄oe ra.» S̄olu naxa a fala, «Awa, na fala n̄ bε.»

¹⁷ Samuweli naxa a fala, «Alatala mu i tixi xε mange ra Isirayila b̄ons̄e xun ma, hali i to nu a kolon mixi xurudi nan i ra?»

¹⁸ Alatala i xεe nε, a a fala i bε, «Siga Amaleki yunubit̄ee s̄ont̄ode. I xa e birin j̄on feo.»

¹⁹ Munfe ra i mu i tuli matixi Alatala xui ra? Munfe ra i baganxi na see ma, i fe jaaxi raba Alatala ya i?»

²⁰ S̄olu naxa Samuweli yaabi, «N̄ bara Alatala xui rabatu a fanyi ra. N̄ bara bira a xa kira fōx̄o ra, a n̄ tixi naxan x̄on ma. N̄ faxi Amaleki mange Agaga nan tun na, n̄ bara Amaleki nama d̄onx̄e birin s̄ont̄o.»

²¹ K̄ono j̄nama bara a xa xuruse fanyie mayegeti, nee xa findi serex̄e fisamantee ra i Marigi Alatala bε Giligali.»

²² Samuweli naxa a yaabi,
«Alatala j̄elixinma serex̄e gan daaxie nun
hadiyae nan na ba,
ka a j̄elixinma mixie nan na naxee a xui
rabatuma?»

N̄ xa a fala i bε,
yaamari rabatufe fisa serex̄e bafe bε,
yεtε magoroe fisa, yεxεe kontonyi ture bε.

²³ Ala xui matandife jaaxu,
alo sematoe xa wali jaaxuxi ki naxε.
Ala xa yaamari matandife jaaxu,

alo kuye batufe jaaxuxi ki naxε.
I to bara Alatala xa yaamari rabεpjin,
a fan fama ne i rabεpjinde,
a mangεya ba i yi ra.»

²⁴ Sølu naxa a fala Samuweli bε, «N bara yunubi raba. N bara Alatala xa sεriye kana, n bara i fan xui matandi. N nu gaaxuxi jama nan ya ra, n naxa n tuli mati e ra.

²⁵ Yakøsi n bara i mayandi, dijε n ma yunubi ma. I naxa gbilen n føxø ra. Na kui n fan xa suyidi Alatala bε.»

²⁶ Samuweli naxa a fala Sølu bε, «N mu birama i føxø ra, barima i bara i kobe raso Alatala xa masenyi ra, Alatala fan bara i rabεpjin, a bara Isirayila mangεya ba i yi ra.»

²⁷ Samuweli to a mafindi sigafe ra, Sølu naxa a xa donma suxu, a fa bøø a yi ra.

²⁸ Samuweli naxa a fala a bε, «To Alatala fan bara Isirayila mangεya ba i yi ra na ki, a a fi i boore ma, naxan fan dangi i tan na.

²⁹ Alatala naxan findixi Isirayila sεnbe ra, a mu wule falama, a xaxili mu masarama. Ibunadama mu a ra.»

³⁰ Sølu man naxa a fala, «N bara yunubi raba. Yandi, n bara i maxandi, i xa n binya Isirayila nun a kuntigie ya i. Bira n føxø ra, n xa suyidi i Marigi Alatala bε.»

³¹ Na temui Samuweli naxa bira Sølu føxø ra. Sølu naxa suyidi Alatala bε.

³² Na dangi xanbi Samuweli naxa a fala, «Wo fa Amaløki mangε Agaga ra.» Agaga naxa fa bøøesa kui, barima a maŋøxunxi ne e mu xønøxi a ma sønøn e xa a faxa.

³³ Samuweli naxa a fala a bε, «I to dingee xa die faxa i xa santidegema ra, i nga fan xa di bama a yi ra.» Samuweli to na fala, a naxa a faxa Alatala ya i Giligali.

³⁴ Samuweli naxa siga Rama. Sølu fan naxa siga a xonyi Gibiya.

³⁵ Samuweli mu Sølu to sɔnɔn. A naxa sunnun Sølu xa fe ra. Alatala fan naxa nimisa a Sølu findife mangε ra Isirayila.

16

Samuweli Dawuda tife mange ra

¹ Alatala naxa a masen Samuweli bε, «I sunnunma Sølu xa fe ra han mun temui? N bara a rabεnin, n bara Isirayila mangεya ba a yi. I xa feri ture sase rafe ture ra, i xa siga Betelεemu. N i xεεfe Yisayi Betelεemu nan xonyi, barima n bara mangε sugandi a xa di xεmε ya ma.»

² Samuweli naxa a fala, «N sigama di? Sølu na a kolon, a n faxama ne.» Alatala naxa a fala, «I xa ninge xanin i xun ma, i a fala, <N fafe yi sεrεxε bade Alatala bε.»

³ I xa Yisayi xili na sεrεxε ma. Na temui n i rakolonma i lan i xa naxan naba. I fama ne mixi sugandide, n naxan masenma i bε.»

⁴ Samuweli naxa a raba alɔ Alatala a fala a bε ki naxε, a siga Betelεemu. Taa forie to a to, e naxa gaaxu. E naxa a maxɔrin, «I faxi fe fanyi nan na muxu bε?»

⁵ A naxa e yaabi, «Iyo, n faxi sεrεxε bade Alatala nan bε. Wo xa wo raseniyεn, wo xa fa lan na sεrεxε ba ma.» A naxa a fala Yisayi nun

a xa die fan bε, e fan xa e raseniyen, e xa lan sereχε ba ma.

6 Mixie to fa, Samuweli naxa Yisayi xa di Eliyabi to. A naxa a majoxun, «Mixi nan na ki Alatala naxan sugandixi mange ra.»

7 Kono Alatala naxa a fala Samuweli bε, «I naxa mixi fate bende xa mato. N mu na xeme sugandixi. N ya mu tima fe ra, adamadi ya tima naxan na. N tan mixi bɔne ma fe nan matoma.»

8 Yisayi naxa Abinadabo xili, a a masen Samuweli bε. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»

9 Yisayi naxa Sanma masen Samuweli bε. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»

10 Yisayi naxa a xa di soloferree birin masen Samuweli bε kerent kerent, kono Samuweli naxa a fala Yisayi bε, «Alatala mu e sese sugandixi.»

11 Na temui Samuweli naxa a maxɔrin, «Di gbete yo mu na i yi ra?» Yisayi naxa a yaabi, «Dimedi kerent nan fa luxi, kono na tan na xurusee demadonfe.» Samuweli naxa a yaabi, «I xa mixi nde xee a foχo ra, a xa fa. Won mu sereχε donma fo a xa fa.»

12 Yisayi naxa mixi nde xee a xilide. A to fa, Samuweli naxa a to a xeme tofanyi na nu a ra. A ya iyalan, a fate bende fan. Alatala naxa a fala Samuweli bε. «A tan nan ya. I xa ture sa a xunyi a sugandife ra.»

13 Samuweli naxa feri ture sasse tongo naxan nu rafexi ture ra, a ture sa Dawuda xunyi a taarae ya χori. Kelife na lɔχɔe, Ala Xaxili Səniyenxi naxa

lu Dawuda fɔxɔ̄ ra. Na dangi xanbi, Samuweli naxa gbilen Rama.

14 Kōnɔ̄ Alatala Xaxili naxa gbilen Sɔ̄lu fɔxɔ̄ ra. Alatala naxa a niya jinne nde xa a tɔɔrɔ̄.

15 Sɔ̄lu xa walikɛ̄ naxa a fala a bɛ̄, «Ala bara a niya jinne nde xa i tɔɔrɔ̄.

16 Muxu marigi, i xa yaamari fi muxu ma, i xa konyi die, muxu xa sa mixi fen naxan fata kɔ̄ra raberede. Jinne na i tɔɔrɔ̄, na kanyi xa kɔ̄ra rabere i bɔ̄ŋe safe ra.»

17 Sɔ̄lu naxa a sago fi a falafe ra, «Wo sa na mixi fen n bɛ̄, naxan fata a fanyi ra.»

18 A xa walike nde naxa a fala, «N bara Yisayi xa di xemɛ̄ to Bɛtɛlɛemu. A kɔ̄ra raberema a fanyi ra. Gbangbalanyi tofanyi na a ra, naxan fata gere sode. A wɔyɛ̄n ki fan. Alatala xa barakatɔ̄ na a ra.»

19 Sɔ̄lu naxa mixie xɛ̄ Yisayi xɔ̄n ma, a falafe ra a xa a xa di Dawuda so a yi ra, naxan na xurusee dɛmadonfe.

20 Yisayi naxa taami, wɛni, nun si baki sofale fari, a a so a xa di Dawuda yi ra katarabi Sɔ̄lu ma.

21 Dawuda naxa siga a yete dɛntegɛde Sɔ̄lu bɛ̄. Dawuda naxa rafan a ma ki fanyi. Sɔ̄lu naxa a findi a xa gereso xaninma ra.

22 Sɔ̄lu naxa xɛ̄era ti Yisayi ma a falafe ra a bɛ̄, «Yandi, Dawuda xa lu n yi ra. A rafan n ma ki fanyi.»

23 Ala to a niya jinne xa bira Sɔ̄lu fɔxɔ̄ ra, Dawuda nu fa kora rabere han Sɔ̄lu fisa, jinne fa gbilen a fɔxɔ̄ ra.

17

Goliyati xa gere wɔɔyenyi

¹ Filisitakae naxa e xa sɔɔrie malan gere xili ma Efesi Damimi, Soko nun Aseka tagi Yudaya bɔɔxi ma.

² Sɔlu nun Isirayila xa sɔɔrie fan naxa e malan, e sa yonkin Terebinti gulunba kui Filisitakae ya ra.

³ Filisitakae nu na geya yire sεeti kerèn, Isirayilakae fan nu na boore sεeti, gulunba na e tagi.

⁴ Filisitakae xa sεnbεma nde naxa mini, naxan nu xili Goliyati, a kuya metiri saxan.

⁵ Sɔɔri xunyi makantase nu na a xun na, naxan yailanxi wure gbeeli ra. Kanke makantase wure gbeeli daaxi nu na a ma, naxan binyε lanxi kilo tongo senni ma.

⁶ Sanyi makantase wure gbeeli daaxi nu na a sanyie ma, tanbε wure gbeeli daaxi fan nu gbakuxi a fari.

⁷ A xa tanbε nu yailanxi wuri kuye ra naxan xungbo alɔ mabɔε xa wuri, dugi masɔɔxɔ se. A xa tanbε nɔε nu yailanxi wure ra, a xa binyε kilo soloferè. A xa makantase xungbe nu na mixi nde yi ra naxan nu tixi a ya ra.

⁸ Goliyati naxa ti Isirayila xa sɔɔrie ya ra, a a fala e bε a xui itexi ra, «Munfe ra wo tixi gere ki ma? Filisitaka nan n na, Sɔlu xa konyie nan wo tan na. Wo mixi kerèn sugandi wo ya ma, a xa fa, muxu firin xa gere.

⁹ Xa a nɔ n na, muxu findi wo xa konyie ra, muxu xa wali wo bε. Kɔnɔ xa n tan nɔ a ra, wo fan findi muxu xa konyie ra, wo xa wali muxu bε.»

¹⁰ Na Filisitaka naxa a fala, «To n bara yi gere mɔɔli ti wo bε. Wo mixi kerend sugandi, muxu xa fa gere.»

¹¹ Sɔlu nun Isirayila xa sɔɔrie to na masenyi mε, e naxa gaaxu ki fanyi ra.

¹² Dawuda baba findixi Yisayi Efiramika nan na, naxan nu na Betelεemu Yuda bɔnsɔε xə bɔxi ma. Di xεmε solomasaxan nan nu na a yi ra. Sɔlu xa waxati, a nu bara fori.

¹³ Yisayi xa di saxan singee nu biraxi Sɔlu fɔxɔ ra gere kui. E xilie nan ya: di singe Eliyabi, di firin nde Abinadabo, di saxan nde Sanma.

¹⁴ Dawuda nan nu na e birin xanbiratœ ra. Na nan a ra, Dawuda taara saxanyie to siga Sɔlu yire gere xa fe ra,

¹⁵ Dawuda nu luma siga ra Sɔlu yire, a man nu fa gbilen a baba Yisayi xɔnyi xurusee dɛmadonfe ra Betelεemu.

¹⁶ Xi tongo naani bun ma, na Filisitaka nu minima ne Isirayilakae ya i geesegé nun nunmare.

¹⁷ Na temui Yisayi naxa a fala Dawuda bε, «Yi donse magilinxi nun yi taami fu xanin mafuren i taarae xɔn ma, e yonkinma dennaxε.

¹⁸ I xa yi xijε xuti fu fan xanin e xa yarerati xɔn ma. I taarae xun mato a ra, i xa fa n kunfa ba.

¹⁹ E na Sɔlu nun Isirayila xa sɔɔri birin fɔxɔ ra Terebinti gulunba kui, Filisitakae gerefe ra.»

²⁰ Dawuda naxa kurun subaxε ma. A to xurusee taxu mixi nde ra, a naxa a xa kote tongo, a siga a baba xa yaamari ra. A to so Isirayila yonkinde, a a li ne sɔɔrie nu na minife gere xili ma e xui itexi ra.

²¹ Isirayilakae nun Filisitakae nu tixi gere ki ma e boore ya i.

²² Dawuda naxa a xa kote lu kote kante yi ra, a fa a gi a siga soɔrie yire. A fɛfɛ so, a naxa a taarae xɛɛbu.

²³ E nu wɔyεnfe temui naxe, Filisitakae xa sɛnbɛma naxa mini. Gadika nan nu a ra, naxan nu xili Goliyati. A naxa a xa masenyi kerenyi ti Dawuda ya xɔri.

²⁴ Isirayilakae to na sɛnbɛma to, e naxa e magbilen e xanbi xanbi ma gaaxui bɛ.

²⁵ E nu a fala e boore bɛ, «Wo bara a to mini ra? A faxi Isirayila nan tun maberere. Xa Isirayilaka nde sa nɔ yi faxade, Sɔlu naafuli gbegbe nan firma na kanyi ma, a a xa di gine fan fi a ma, a man duuti fe bama ne a xa denbaya xun ma Isirayila bɔxi ma.»

²⁶ Dawuda naxa mixi ndee maxɔrin a fe ma, «Naxan na yi Filisitaka faxa a fa yaagi ba Isirayila ma, munse rabama na kanyi bɛ? Pe, nde na yi Filisitaka gaantare ra, naxan na Ala Kisi Kanyi xa soɔrie maberefe?»

²⁷ Nama naxa a yaabi, e fe fala a bɛ naxan nabama mixi bɛ naxan na Filisitaka faxama.

²⁸ Dawuda taara Eliyabi to na wɔyεnyi mɛ, a naxa xɔnɔ a xunya ma. A naxa a fala a bɛ, «Munse i rafaxi be? I xurusee luxi nde yi ra gbengberenyi ma? N i kolon a fanyi ra. Yetɛ igboe nan i ra, i tan fuyante. I faxi sunbude gere nan na?»

²⁹ Dawuda naxa a fala, «N munse rabaxi? N mu maxɔrinyi xa tun tixi?»

³⁰ Na kui a naxa a kobe so a taara ra, a man naxa mixi gbɛtɛ maxɔrin na fe ma. E fan naxa

na yaabi kerenyi fala a bε.

³¹ Na mixie to Dawuda xa masenyi fala Sɔlu bε, Sɔlu naxa a xili.

³² Dawuda naxa a fala Sɔlu bε, «Mixi yo naxa gaaxu yi Filisitaka ya ra. N tan yati, i xa konyi, n a gerema nε.»

³³ Sɔlu naxa a yaabi, «I mu nɔma yi Filisitaka gerede. Dimedi nan i ra. A tan bara mɔ gere fe kui kabi a fonike temui.»

³⁴ Dawuda naxa a fala Sɔlu bε, «N tan i xa konyi, n tan nan n baba xa xurusee dɛmadonma ra. Wula sube ało yεtε na fa n ma xuruse nde suxude,

³⁵ n a kerima nε, n a bɔnbɔ han n na xuruse ba a dε i. Xa a a ya rafindi n ma, n a suxuma a kɔn xabe nan ma, n a faxa.

³⁶ I xa konyi to fata yεtε nun wulai sube bɔnbɔde na ki, n na mɔɔli fan nabama nε yi Filisitaka sunnatare ra, barima a Ala Kisi Kanyi xa sɔɔrie maberema.»

³⁷ Dawuda man naxa a fala, «Alatala naxan n natanga yεtε nun wulai sube ma, a fama n natangade yi Filisitaka fan ma.» Na kui, Sɔlu naxa a yaabi, «Siga, Alatala xa lu i sεetti ma.»

³⁸ Sɔlu naxa a xa makanta see ragoro Dawuda ma, a xa sɔɔri xunyi makantase wure gbeeli daaxi, a nun a kanke makantase.

³⁹ Dawuda naxa Sɔlu xa santidegema ragoro a tεε kui, naxan nu xirixi a tagi, kɔnɔ a fεfε nεrε fɔlɔ a mu nɔ, barima a mu darixi na mɔɔli ra. Na kui a naxa a fala Sɔlu bε, «N mu nɔma sigade yi kanta see ra n ma, barima n mu darixi a ra.» Dawuda naxa na kanta see birin ba a ma.

40 A naxa a xa yisuxuwuri tongo, a g̊emē manɔxunxi suuli fen fole kui, a e sa a xa gbɔnfɔ̄e kui. A naxa siga na Filisitaka xili ma, a xa laati suxuxi a yi ra.

41 Filisitaka naxa a makɔrɛ Dawuda ra, a xa kanke makantase xungbe xaninma tixi a ya ra.

42 A to Dawuda to, a fonike tofanyi na a ra, a naxa yo a ma.

43 Filisitaka naxa a fala Dawuda bɛ, «Pe, bare nan n na, i to fama n gerede wuri ra?» A naxa Dawuda danka a xa alae xili ra,

44 a fa a fala a bɛ, «Fa be, n i sube soma xɔn̄ie yi ra naxee j̄erɛma koore ma, a nun subee naxee na wula i.»

45 Dawuda naxa a yaabi, «I tan fafe n gerede santidɛgɛma nun tanbɛ mɔɔli firin nan na. N tan i gerema Isirayila xa sɔɔrie Marigi Alatala nan xili ra, i naxan maberema.

46 To Alatala i sama ne n bɛlexɛ. N i bɔnbɔma ne, n i xunyi bolon, n Filisitakae binbi fima ne xɔn̄ie nun sube xaaṛee ma. Na t̄emui, dunija birin a kolonma ne a Ala na Isirayila fɔxɔ ra.

47 Yi nama birin fama a kolonde a Alatala mu mixi rakisima santidɛgɛma nun tanbɛ saabui ra. Mixi kisima Alatala nan saabui ra, naxan wo sama muxu bɛlexɛ.»

48 Filisitaka to siga fɔlɔ Dawuda ma, Dawuda naxa a gi kerɛn na e nun Filisitaka xa naralan.

49 A naxa a bɛlexɛ ragoro a xa gbɔnfɔ̄e kui, a g̊emē kerɛn tongo, a woli a xa laati ra. G̊emē naxa na Filisitaka gɔnɔ a tigi ma, a a xun konkota bɔɔ. A naxa bira a yatagi ma bɔxi.

⁵⁰ Dawuda sənbə gbo Filisitaka bə na ki nε, a a faxa laati nun gəmə kerēn peti ra santidegəma xanbi.

⁵¹ Dawuda naxa a gi a siga na Filisitaka saxi dənnaxə, a Filisitaka xa santidegəma ba a təe i, a a faxa a ra, a a xunyi bolon a də i.

Filisitakae to a to e xa sənbəma bara faxa, e naxa e gi.

⁵² Isirayilakae nun Yudakae naxa e xui rəmini, e fa Filisitakae keri gulunba fələ, han Ekiron taa naadə ra. Filisitaka binbie nu saxi kira xən kelife Saarayimi han Gati nun Ekiron.

⁵³ Isirayilakae to ge Filisitakae keride kira xən ma, e naxa gbilen nee yonkinde, e e xa see xanin.

⁵⁴ Dawuda naxa na Filisitaka xunyi xanin Darisalamu, a a xa geresose ragata a yətə xa kiri banxi kui.

⁵⁵ Səlu to Dawuda to sigafe ra na Filisitaka gerede, a naxa a xa soori mange Abeneri maxərin, «Nde xa di na yi segetala ra?» Abeneri naxa a yaabi, «Mange, n mu na kolon feo.»

⁵⁶ Mangə naxa a yamari, «I xa a kolon naxan xa di na yi segetala ra.»

⁵⁷ Dawuda to gbilen kelife na Filisitaka faxade, Abeneri naxa a xanin Səlu yire. Filisitaka xunyi nu suxuxi Dawuda bəlexə.

⁵⁸ Səlu naxa a fala a bə, «N ma di, nde na i baba ra?» Dawuda naxa a yaabi, «I xa konyi Yisayi Beteləemuka xa di nan n na.»

18

Yonatan nun Dawuda xa saate

¹ Dawuda nun S̄olu to ge de masarade, Yonatan naxa findi Dawuda xanuntenyi ra. Yonatan nu a xanuxi alo a yete yati.

² Na lōxœ S̄olu naxa kankan Dawuda ma, a mutin a xa gbilen a baba xonyi.

³ Yonatan nun Dawuda naxa saata, barima Dawuda nu rafan a ma alo a yete yati.

⁴ Yonatan naxa a xa donma xungbe ba a ma, a a ragoro Dawuda ma, a nun a xa santidegema, a xa xali, nun a xa beleti.

⁵ S̄olu Dawuda rasamba dede gere sode, Dawuda nu geenima ne. Na nan a to S̄olu naxa a findi a xa soorie xunyi ra. Na fe naxa rafan nama ma, a nun S̄olu xa mixie yati.

⁶ Soorie nu gbilenma temui naxe kelife gere sode, Dawuda Goliyati faxa gere naxan kui, Isirayila ginnee naxa mini S̄olu ralande. E nu sigi sama maxase mɔɔli ndee ra, e nu fare boronma, e nu e xui itema seewé kui.

⁷ Na sigie kui ginnee nu a falama,
«S̄olu bara mixi wulu wulu bɔnbɔ,
kɔnɔ Dawuda tan mixi wulu wulu dɔxɔ fu nan
bɔnbɔxi.»

⁸ S̄olu naxa xɔnɔ ki fanyi ra na sigi xa fe ra. A naxa a fala, «E naxe Dawuda bara wulu fu bɔnbɔ, n tan bara wulu kerɛn bɔnbɔ. A gbe mu luxi a xa n ma mangeya sɔtɔ.»

⁹ Kelife na lōxœ ma, S̄olu bɔnɛ naxa rajaaxu a ma Dawuda xa fe ra.

¹⁰ Na kuye iba, Ala naxa a niya jinnɛ xa bira S̄olu fɔxɔ ra, a masenyi ti alo namijɔnmɛ. A xa tanbɛ nu suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kora raberefe a bɛ, alo a darixi a ra ki naxe temui birin.

11 S̄olu naxa a xa tanbe ite, a fa a fala, «N Dawuda mabanbanma ne banxi kanke.» A naxa kata sanya firin, kono Dawuda naxa keli tanbe ya i.

12 S̄olu mu nu suusaxi Dawuda ra s̄onc̄n, barima Alatala nu na Dawuda f̄ox̄ ra, a gbilen S̄olu tan f̄ox̄ ra.

13 S̄olu naxa Dawuda findi soori wulu kerem manḡe ra, alako a xa a makuya a ra. Dawuda nun a xa soorie nu luma siga ra gere sode, Dawuda nu fa gbilen

14 xunnakeli kui, barima Alatala nu na a f̄ox̄ ra.

15 S̄olu to a to fe birin sooneyaxi Dawuda be, a naxa lu gaaxui kui a ya ra.

16 Kono Dawuda nu rafan Isirayila nun Yuda b̄ons̄e ma, barima a nu tima e ya ra na gere birin kui.

17 L̄ox̄e nde S̄olu naxa a fala Dawuda be, «N ma di gine singe nan ya, a xili Merabi. N bara a fi i ma. I xa soori wali tun naba n be Alatala xa geree kui.» S̄olu nu a falama a b̄ej̄e kui, «Hali n mu a faxa n yete ra, n xa a lu Filisitakae xa na raba n be.»

18 Dawuda naxa S̄olu yaabi, «Nde na n tan na? N baba xabile xurun Isirayila b̄ons̄e ya ma, n tan xa findi mange bitanyi ra?»

19 Waxati to a li a nu lanma S̄olu xa di gine Merabi xa fi Dawuda ma, S̄olu naxa a fi Mexolaka Adiriyeli ma.

20 S̄olu xa di gine Mikali nu Dawuda xanuxi. E to na fala S̄olu be, na naxa rafan a ma.

21 S̄olu nu a falama a yete ma, «N xa a fi a ma, alako a xa findi gantanyi ra a be, Filisitakae xa a

faxa.» Na kui S̄olu man naxa a fala Dawuda bε, «To i xa findi n bitanyi ra.»

²² S̄olu naxa yaamari fi a xa mixie ma, «Wo a fala Dawuda bε gundo ra, ‹I bara rafan mange nun a xa mixi birin ma. I xa tin findide mange bitanyi ra.›»

²³ S̄olu xa mixie to na fala Dawuda bε, a naxa e yaabi, «Wo tan bε, fe xuri nan a ra findife mange bitanyi ra? Setare na n tan na, naxan tide mu gbo feo.»

²⁴ S̄olu xa walikεe naxa na dentεge sa S̄olu bε.

²⁵ S̄olu naxa e yamari, «Wo a fala Dawuda bε, ‹Mange mu wama sese xɔn kote ra fo i xa Filisitaka xεmε kεmε soli xaba, i fa e ra be, alako a xa a gbe lɔxɔ a yaxuie ma.›» Na kui S̄olu nu wama Filisitaka xa Dawuda faxa.

²⁶ S̄olu xa walikεe to a xa masenyi ti Dawuda bε, na fe naxa a kεnen, a naxa a maoxun na nɔma a niyade a xa findi mange bitanyi ra. Beenun lɔxɔe dɔnxɔe xa a li,

²⁷ Dawuda nun a xa sɔɔrie naxa sa Filisitaka xεmε kεmε firin faxa. Dawuda naxa e soli xaba, a fa na xasabi kamalixi ra mange xɔn ma, alako a xa findi mange bitanyi ra. Na temui S̄olu naxa a xa di gine Mikali fi Dawuda ma, a xa findi a xa gine ra.

²⁸ S̄olu nu bara a kolon Alatala na Dawuda fɔxɔ ra. S̄olu xa di gine Mikali nu Dawuda xanuxi.

²⁹ S̄olu nu gaaxuxi Dawuda ya ra, a a findi a yaxui ra abadan.

³⁰ Filisita kuntigie nu gere tima Isirayila bε, kɔnɔ Dawuda nu e bɔnbɔma dangife S̄olu xa sɔɔrie birin na. Na kui a naxa xili xungbe sɔtɔ.

19

Yonatan Dawuda malife

¹ S̄olu naxa a fala a xa di Yonatan nun a xa mixie bε, a e xa Dawuda faxa. Kōnō Dawuda nu rafan Yonatan ma ki fanyi.

² Na nan a ra, Yonatan naxa sa na fe yaba Dawuda bε, «N baba wama i faxafe. I xa mεeni i yεte ma tina gεesegε. I xa i nōxun.

³ Tina n nan n baba matima daaxa i i nōxunma dēnnaxε. N i xa fe falama a bε, n xa a nate kolon, alako n xa na fala i bε.»

⁴ Yonatan naxa Dawuda xun mafala a baba S̄olu bε, a falafe ra, «Mange, i naxa yunubi sōtō i xa konyi Dawuda xa fe ra, barima a mu fe jaaxi yo rabaxi i ra. A hinnexi nε i ra tun.

⁵ A mu gaaxu faxε ya ra, alako a xa na Filisitaka faxa. Na kui Alatala naxa Isirayila xun nakeli. I fan bara na to, i fan bara nεlexin na xa fe ra. Munfe ra yakɔsi i wama yunubi rabafe, mixi nii bafe ra tɔɔŋege kui? Munfe ra i wama Dawuda faxafe na ki tun?»

⁶ S̄olu naxa a xa di Yonatan xui rame a fanyi ra. A naxa a kali Alatala ra, a Dawuda mu faxama.

⁷ Yonatan naxa Dawuda xili, a na birin tagi raba a bε. A naxa Dawuda xanin S̄olu yire, Dawuda man naxa wali S̄olu bε alɔ a darixi a ra ki naxε.

⁸ Gere man naxa bira Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda naxa mini Filisitakae gerede, a naxa e bɔnbɔ a fanyi ra, e fa e gi.

⁹ Lōxε nde Ala naxa a niya pinne xa bira S̄olu fōxɔ ra. A nu dōxɔxi a xɔnyi, tanbe suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kora raberefe.

10 S̄olu naxa a xa xali woli Dawuda ma, a xa a s̄ox̄ banxi kanke. Dawuda naxa tanb̄e d̄e maba, tanb̄e naxa s̄or̄on banxi kanke. Dawuda naxa a gi, a a n̄oxun na k̄oe ra.

11 S̄olu naxa mixie x̄ee Dawuda x̄onyi, e xa a xa fe kolon, alako e xa a faxa ḡeeseḡe. K̄ono a xa gine naxa a fala a b̄e, «Xa i mu i gi, e i faxama n̄e.»

12 A xa gine naxa a ragoro wunderi ra, a naxa a gi. A ratangaxi na ki n̄e.

13 Na dangi xanbi, Mikali naxa wuri masolixi sa Dawuda xa sade ma, a dugi felen a xun ma, a si kiri sa a xunsase fari.

14 S̄olu to mixie x̄ee Dawuda suxude, a xa gine naxa a fala e b̄e, «A mu yalanxi.»

15 S̄olu man naxa e x̄ee alako e xa Dawuda gundi to. A naxa a fala e b̄e, «Wo xa fa a ra a xa sade ma.»

16 X̄erae to fa, e naxa a li wuri masolixi nan na sade ma, si kiri saxi xunsase fari.

17 S̄olu naxa a xa di Mikali max̄orin, «I n yanfaxi yi ki munfe ra? I a niyaxi munfe ra n yaxui xa a gi?» Mikali naxa a yaabi, «A a fala n̄e n b̄e, xa i mu a lu n xa siga, n i faxama n̄e.»

18 Dawuda a gi na ki n̄e, a siga Samuweli yire Rama. A naxa d̄enteḡe sa a b̄e S̄olu naxan nabaxi a ra. Na dangi xanbi, Dawuda nun Samuweli naxa siga, e sa lu Nayoti.

19 Mixi nde naxa S̄olu rakolon a Dawuda sa na Nayoti, Rama mabiri.

20 S̄olu naxa mixie x̄ee Dawuda suxude, k̄ono e naxa namij̄onm̄ee to kira ra Samuweli f̄ox̄ ra. X̄erae to mixie to masenyi tife Ala xili ra,

Ala Xaxili naxa goro e fan ma, e fan naxa so na masenyi mooli tide.

²¹ E to na dəntəge Səlu bə, a naxa mixi gbətəe xəə, kənə nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra. A naxa mixie xəə a saxan nde, kənə nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra.

²² Na dangi xanbi Səlu yətə yati naxa siga Rama. A to kələnyi li Seku taa kui, a naxa mixie maxərin, «Dawuda nun Samuweli na minden?» E naxa a yaabi, a e sa na Nayoti, Rama mabiri.

²³ A naxa Nayoti kira suxu Rama mabiri, kənə Ala Xaxili naxa goro a ma kira xən. A naxa masenyi ti Ala xili ra han Nayoti, Rama mabiri.

²⁴ A fan naxa donma rate a ma, a fa masenyi ti Ala xili ra Samuweli ya xəri. A naxa a felen bəxi ma donma mu a ma. A naxa lu na ki na yanyi nun na kəs birin. Yi taali minixi na fe nan kui, «Səlu fan bara findi namijənməe ra ba?»

20

Yonatan nun Dawuda xa saatə

¹ Dawuda naxa keli namijənməe yire Rama taa kui, a siga Yonatan tote, a sa a maxərin, «N munse rabaxi n xa haake sətə i baba ra? N munse niyaxi a ra, a wama n faxafe naxan ma?»

² Yonatan naxa a yaabi, «Ade, n baba mu i faxama. A mu sese rabama a mu a fala n bə, a findi fe xuri ra, a findi fe xungbe ra. N baba mu fefe noxunma n ma. A mu fefe rabama a mu a fala n bə.»

³ Dawuda naxa a fala a bə, «I baba a kolon, a n nafan i ma. A naxə, <N mu yi falama Yonatan bə,

xa na mu a tɔɔrɔma nε.» Kɔnɔ n bara n kali Ala
ra, san tongo keren mu na n tan nun faxε tagi.»

⁴ Yonatan naxa a fala Dawuda bε, «I nu wa
naxan yo xɔn, n na nan nabama.»

⁵ Dawuda naxa a yaabi, «Kike Nεεnε Sali
sεrεxε nan tina. A lanma nε n nun mangε xa
muxu dεge yire keren. A lu n xa siga, n xa n
nɔxun daaxa, han a xi saxan nde lɔxɔε nunmare.

⁶ Xa a n ma fe maxɔrin, a fala a bε, «Dawuda n
maxandi nε, a n xa dijε a ma, a xa siga a xɔnyi
Bεtεlεεmu, a xa lan a xabile ma naxan sεrεxε
bama naa jε yo jε.»

⁷ Xa a i yaabi, «Na fan,» awa, bɔjεsa na n bε,
i xa konyi. Kɔnɔ xa a xɔnɔ na fe ma, i bara a
kolon nate na a yi, a wama n tɔɔrɔfe ma.

⁸ I xa n xun mafala na ki nε, barima won bara
saate xiri Alatala ya i. Xa i haake nan n ma, i
yεtε xa n faxa, hali i mu n xanin i baba yire.»

⁹ Yonatan naxa a kali Dawuda bε, «Xa n a kolon
n baba wama i faxafe, n na falama nε i bε.»

¹⁰ Dawuda naxa a fala Yonatan bε, «Xa i baba
fa i yaabi a xɔnε ra, nde n nakolonma?»

¹¹ Yonatan naxa a yaabi, «Won xa siga bu-
runyi.» E to mənni li,

¹² Yonatan naxa a fala Dawuda bε, «N bara n
kali Isirayila Marigi Alatala ra, tina xa na mu tina
bora yi waxati, n nan n baba maxɔrinma n xa a
kolon naxan na a bɔjε ma i xa fe ra. Xa fe fanyi
na a ra, n i rakolonma.

¹³ Kɔnɔ xa a sa li a wama i tɔɔrɔfe nε, n mu fa
na fala i bε, Alatala xa n yεtε tɔɔrɔ, a xa nde sa a
xun ma. Na temui, n a luma nε i xa siga bɔjεsa
kui, Alatala xa lu i fɔxɔ ra, alo a nu na n baba
fɔxɔ ra ki naxε.

14 I xa hinne n na Alatala xa hinne ra n ma dunijnejigiri birin kui. N faxa xanbi,

15 i naxa ba hinnefe n ma denbaya ra, hali Alatala i yaxui birin ba ne yi dunija bende funi fari.»

16 Yonatan naxa saate tongo Dawuda bɔnsɔe bɛ, a fa a fala, «Alatala xa Dawuda gbe cɔxɔ a yaxuie ma.»

17 Yonatan man naxa Dawuda rakali a xa xanunteya xa fe ra, barima Yonatan Dawuda xanu ne alo a a yete xanu ki naxe.

18 Yonatan naxa a fala a bɛ, «Tina nan na Kike Neeñe Sali ra. E na a to i mu na, e fama ne i xa fe maxɔrinde.

19 A xi saxan nde, i xa siga i sa i nɔxun dɛnnaxɛ Eseli gɛmɛ xanbi ra, yi fe to fɔlo.

20 N xali saxan nan wolima i mabiri ra, alo n wama se nde nan bunfe.

21 Na temui, n didi xɛema ne xalie fende. Xa n a fala a bɛ, «Xalie na i sɛeti ma,» na findima tɔnxuma nan na i bɛ a i naxa gaaxu, barima héri nan tun na i bɛ. Ala tantu.

22 Kɔnɔ, xa n sa a fala didi bɛ, «Xalie na i ya ra pon,» na findima tɔnxuma nan na i bɛ i xa i gi, barima Ala nan a niyaxi i xa siga.

23 Alatala nan na won ma saate seede ra.»

24 Dawuda naxa a nɔxun fɔtɔnyi kui.

Kike Neeñe Sali to a li, mange Sɔlu naxa a magoro teebili ra, a xa a dɛge.

25 A naxa dɔxɔ banxi bili kanke, alo a darixi a ra ki naxe. Yonatan naxa dɔxɔ a ya ra, Abeneri naxa dɔxɔ a fe ma. Kɔnɔ Dawuda tan mu nu na a dɔxɔde.

26 Na lɔxɔe Sɔlu mu sese fala Dawuda xa fe ra, barima a jɔxɔ a ma a mu faxi a xa səniyəntareja xa fe nan ma.

27 Na kuye iba, Kike Neeñe Sali xi firin nde, Sɔlu to a to Dawuda mu fa, a naxa Yonatan maxɔrin, «N ma di, munfe ra Yisayi xa di mu faxi a dəgede xoro, a mu fa to?»

28 Yonatan naxa Sɔlu yaabi, «Dawuda n mayandi ne, n xa dijε a ma, a xa siga Betelεemu.

29 A naxa a fala n bε, «Yandi, a lu, n xa siga lande n xabile xa serexε ma. N taara bara n xili. I xa tin n xa siga n ngaxakerenyie yire.» Na nan a ra, Dawuda mu na be to mange xa teebili ra.»

30 Na temui Sɔlu naxa xɔnɔ a xa di Yonatan ma, a a fala a bε, «Gine matandila xa di nan i ra. I jɔxɔ a ma a n mu a kolon a i na Yisayi xa di nan bε? I xa yaagi nan na ki, a nun i nga!»

31 I mu a kolon a fanni Yisayi xa di na dunija, xaxili sa yo mu na i bε i xa mangεya xa fe ra? I xa mixi nde xεε a sxude. A lanma a xa faxa.»

32 Yonatan naxa a baba Sɔlu yaabi, «Munfe ra a lanma a xa faxa? A munse rabaxi?»

33 Sɔlu to a xa tanbε ite a xa di xili ma, Yonatan naxa a kolon a a baba nu wama Dawuda faxafe ne.

34 A naxa keli a xɔnɔxi ra, a mu sese don na Kike Neeñe Sali xi firin nde. A bɔjε nu rajaaxuxi a ma Dawuda nun a yεtε kan ma yaagi xa fe ra.

35 Na kuye iba, Yonatan naxa siga daaxa yire nde, a nun Dawuda nu lanxi naxan ma. A naxa dimɛdi nde fan xanin naa.

36 A naxa a fala a bε, a naxε, «N na xali woli, i gi, i sa fa a ra.» Dimɛdi naxa a gi fɔlɔ, Yonatan fa xali woli a ya ra pon.

³⁷ Dimedi to xali yire li, Yonatan naxa a xui ite a falafe ra, «Xali makuya menni ra pon!»

³⁸ A man naxa sɔnxɔ a ra, a naxε, «I xulun, i naxa ti de!» Yonatan xa dimedi naxa xalie matongo, a fa a ra a marigi xɔn ma.

³⁹ A mu nu sese kolon na fe kui, kɔnɔ Dawuda nun Yonatan tan naxa e boore fahaamu.

⁴⁰ Yonatan naxa a xa xali nun a xa tanbε so dimedi yi ra, a a fala a bε, «Yi see xanin taa kui.»

⁴¹ Dimedi to siga, Dawuda naxa mini kɔɔla mabiri, a fa a yatagi rafelen bɔxi sanya saxan. E naxa filinfilin e boore ma, e fa wa, a gbengbenyi Dawuda.

⁴² Yonatan naxa a fala Dawuda bε, «Won bara saate xiri. Alatala na seede ra won tan nun won bɔnsɔee tagi abadan. Yakɔsi, i xa siga bɔnɛsa kui.»

21

Dawuda xa gi

¹ Na dangi xanbi, Dawuda naxa siga Nobo, Yonatan naxa gbilen taa kui.

² Dawuda to Nobo li, a naxa siga serexedubε Aximeleki xɔnyi. A to Dawuda to, a naxa gaaxu, a fa a maxɔrin, «I kerɛn nan a ra? Mixi yo mu na i fɔxɔ ra?»

³ Dawuda naxa Aximeleki yaabi, a naxε, «Mangε nan n xεεxi, kɔnɔ a a fala n bε, a mixi yo naxa a kolon a n xεεxi fe naxan ma. N bara a fala n ma sɔɔrie bε, e xa n naralan yire nde.

⁴ Donse nde na na? Taami suuli so n yi ra, xa na mu donse gbεtε.»

⁵ Serexedubε naxa a yaabi, «Taami yo mu na n yi ra, fo taami səniyɛnxi naxan baxi serexε ra.

I xa sɔɔrie nɔma na donde xa a sa li e nun gineɛ
mu saxi yire kerɛn yi saxanyi.»

⁶ Dawuda naxa a fala a bɛ, «Tɔnyi jan dɔxɔxi
muxu ma gine fe rabafe ma muxu sigama gere
sode tɛmui naxɛ. N ma sɔɔrie maraseniyenyi
rabama e ne sigama dɛdɛ. Yi biyaasi tide to gbo
biyaasi gbetee bɛ, e birin səniyenxi ki fanyi ra.»

⁷ Na kui sereɛxɛdubɛ naxa sereɛxɛ taami so a yi
ra, barima taami gbete yo mu nu na. Na sereɛxɛ
taami nu masarama taami nɛɛnɛ ra lɔxɔe birin
Alatala ya i.

⁸ Na lɔxɔe Sɔlu xa mixi nde nu na mɛnni sali
xa fe ra. Edonka nan nu a ra, naxan xili Dowege,
naxan findixi Sɔlu xa xuruse kantɛe xunyi ra.

⁹ Dawuda naxa a fala Aximeleki bɛ, a naxɛ,
«Tanbe yo mu na i yi ra, xa na mu santidegɛma?
N to gbataxi mange xa xɛɛraya xa fe ra, n mu
faxi n ma santidegɛma nun n ma gereso se ra.»

¹⁰ Sereɛxɛdubɛ naxa a yaabi, «Goliyati Filisitaka
xa santidegɛma na be, i naxan faxa Ela gulunba
kui. A mafilinxi dugi nde kui, a saxi sereɛxɛdubɛ
xa donma xanbi ra. Xa i wama a xɔn, a tongo.
Gbete mu na be.» Dawuda naxa a fala, «A so n
yi ra, a maniɛ yo mu na.»

¹¹ Na lɔxɔe Dawuda naxa keli, a a gi Sɔlu ya ra.
A naxa siga Gati mange Akisi xɔnyi.

¹² Akisi xa mixie naxa a fala a bɛ, «Isirayila
mange Dawuda xa mu yi ki, naxan xa fe falama,
<Sɔlu bara mixi wulu wulu faxa. Dawuda tan
bara mixi wulu wulu dɔxɔ fu faxa>?»

¹³ Dawuda to na fe mɛ, a naxa gaaxu ki fanyi
Gati mange Akisi ya ra.

¹⁴ Na kui a naxa a niya jama xa a maŋɔxun daxui ra. A naxa daxupa raba e tagi, a se korin naade ma, a dɛye nu goro a de xabe ma.

¹⁵ Akisi naxa a fala a xa mixie bɛ, a naxε, «Wo mu a toxi a findixi daxui nan na yi ki. Wo faxi yi xɛmɛ ra n xɔn ma munfe ra?

¹⁶ N hayi na daxui ma n xɔnyi? Yi mixi mɔoli xa so n ma banxi kui?»

22

Sɔlu Aximeleki jaxankatafe

¹ Dawuda naxa sa a nɔxun Adulama fɔnmɛ kui. A taarae nun a barenyie to na kolon, e naxa siga a fɔxɔ ra.

² Mixi naxee nu na tɔɔre nde kui alɔ doni kanyie, e naxa lu a fe ma, e a findi e xa mangɛ ra. Mixi kɛmɛ naani nɔndɔn nu na a fɔxɔ ra.

³ Dawuda naxa keli mənni, a naxa siga Misipa Mowaba bɔxi ma. A naxa a fala Mowaba mangɛ bɛ, a naxε, «Yandi, a lu n baba nun n nga xa sabati be sinden, han n xa a kolon Alatala wama naxan xɔn n bɛ.»

⁴ Dawuda naxa a xa mixie xanin na mangɛ xɔnyi, e naxa lu mənni Dawuda fe ma.

⁵ Annabi Gadi naxa a fala Dawuda bɛ, a naxε, «I naxa lu yi mangɛ xɔnyi. I xa gbilen Yudaya.» Dawuda naxa keli, a so Xereti fɔtɔnyi yire.

⁶ Sɔlu to Dawuda nun a fɔxirabirɛe xa xibaaru mɛ, a nu na Gibeya, tamare bili bun ma, geya fari. A xa tanbɛ nu suxuxi a yi ra, a xa mixie nu na a fe ma.

⁷ A naxa a fala e bɛ, a naxε, «Wo wo tuli mati, wo tan Bunyamin bɔnsɔe. Yisayi xa di fama ne

wəni yiree nun xəe fide wo ma? A wo findi sɔɔri wulu xunyie ra, xa na mu sɔɔri kəmə xunyie ra?

⁸ Wo birin bara n yanfa. Mixi yo mu n nakolonxi n ma di nun Yisayi xa di bara saate xiri. Wo mu kinikini n ma, wo mu a fala n bə n ma di wama n ma konyi xunyi ikelife n xili ma, alako na xa gantanyi sa n ya ra alə a fa na ki naxə yi ki to.»

⁹ Səlu xa xuruse kantee xunyi, Edonka Dowege, na naxa a fala Səlu bə, «N tan Yisayi xa di to nə Nobo, Axituba xa di Aximeleki xənyi.

¹⁰ Aximeleki naxa Alatala maxandi a bə, a donsee so a yi ra, a nun Goliyati Filisitaka xa santidəgəma.»

¹¹ Mange naxa xəxerae xəe sərəxədubə Aximeleki xilide, a nun a xa denbaya nun sərəxədubə naxee birin nu na Nobo. E to fa mange yire,

¹² Səlu naxa a fala e bə, a naxə, «Axituba xa di, i tuli mati n na.» A naxa a yaabi, «N marigi, n tuli matixi i ra.»

¹³ Səlu naxə, «Munfe ra i yanfə maxirixi n xun ma, wo tan nun Yisayi xa di? Munfe ra i taami nun santidəgəma soxi a yi ra, i man fa Alatala maxandi a bə, alako a xa a ya rafindi n ma, a xa gantanyi te n bə alə a fa na ki naxə yi ki to.»

¹⁴ Aximeleki naxa wəyənyi tongo, a naxə, «Nde tinxin i bitanyi Dawuda bə i xa mixie ya ma? Nde xa binyə dangima a ra i xa banxi kui?»

¹⁵ N bara Alatala maxandi a bə sanya wuyaxi. Mange, i naxa yi kalamui sa i xa konyi nun a xa denbaya xun ma, barima n mu sese kolon yi fe kui.»

¹⁶ Mange naxa a fala, «Aximeleki, n i tan nun i xa denbaya faxama to.»

¹⁷ Mange naxa a fala a xa sɔɔrie bε, naxee nu tixi a fe ma, a e xa Alatala xa sεrεxεdubεe faxa, barima e mu a rakolon a Dawuda na gife a ma. Kono sɔɔrie tan mu tin na rabade.

¹⁸ Na kui mange naxa a fala Dowege bε, «I tan xa yi sεrεxεdubεe faxa.» Awa Dowege Edonka naxa e faxa. Na lɔxɔε a mixi tongo solomasaxan nun suuli nan faxa, sεrεxεdubε donma ragoroxi naxee ma.

¹⁹ A naxa e xa taa mixie fan faxa santidεgεma ra, xεmεe yo, ginεe yo, dimεe yo, diyoree yo. Hali ningee ba, sofalee ba, yεxεeε ba, e naxa e birin faxa santidεgεma ra.

²⁰ Aximeleki xa di xεmε Abiyatari, Axituba xa mamadi, na nan kerēn nō a gide. A naxa siga alako a xa bira Dawuda fɔxɔ ra.

²¹ A naxa a fala Dawuda bε a Sɔlu bara Alatala xa sεrεxεdubεe faxa.

²² Dawuda naxa a yaabi, «Na lɔxɔε n nu bara a majɔxun a Dowege Edonka fama nε n ma fe falade Sɔlu bε. N tan nan a niyaxi i xa mixie xa faxa.

²³ Hali i mu gaaxu. Lu n seeti ma, barima naxan wama n faxafe, a wama i fan faxafe. I na kantari nan kui n fe ma.»

23

Dawuda gife

¹ E naxa fa a fala Dawuda bε, a Filisitakae bara din Keyila taa ra, a e na e xa baloe munafe lonyie yire.

² Dawuda naxa Alatala maxɔrin, a naxε, «N nɔma ne Filisitakae ra?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, i xa Keyila ratanga Filisitakae ma.»

³ Kɔnɔ Dawuda xa mixie naxa a fala a bε, «Hali be Yudaya bɔxi, won bara gaaxu. Won mu suusama sigade Keyila Filisitakae gerede.»

⁴ Dawuda man naxa Alatala maxɔrin na xa fe ra. Alatala naxa a yaabi, «Keli, i xa siga Keyila, barima n bara Filisitakae sa i sagoe.»

⁵ Na kui Dawuda nun a xa sɔɔrie naxa siga naa Filisitakae gerede. E naxa e bɔnbo, e fa e xa gɔɔrεe tongo. Dawuda Keyilakae ratanga na ki nε.

⁶ Aximeleki xa di Abiyatari to siga Dawuda yire Keyila, a nu bara sɛrɛxɛdubε kanke raxunmase xanin naa.

⁷ E to a fala Sɔlu bε, a Dawuda bara so Keyila taa kui, Sɔlu naxa a fala, «Ala bara a sa n bɛlexε, barima Dawuda bara a yεtε balan Keyila taa kui naade xɔrɔxɔee xanbi ra.»

⁸ Sɔlu naxa a xa sɔɔrie xili, e xa gorø naa Dawuda nun a xa sɔɔrie rabilinde.

⁹ Dawuda to Sɔlu waxɔnfe jaaxi kolon, a naxa a fala Abiyatari sɛrɛxɛdubε bε, a xa fa sɛrɛxɛdubε kanke raxunmase ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala maxɔrin, «Isirayila Marigi Alatala, n tan i xa konyi di bara a kolon a Sɔlu wama fafe Keyila, a xa fa yi taa kana n tan nan ma fe ra.

¹¹ Keyila mangεe n soma ne a yi ra? Sɔlu fama ne be alɔ n a mexi ki naxε? Isirayila Marigi Alatala, i xa na masen n bε.» Alatala naxa a yaabi, «Sɔlu fama nε.»

¹² Dawuda man naxa a maxɔrin, «Keyila mangɛe n soma ne Sɔlu yi ra, n tan nun n ma soɔrie?» Alatala naxa a yaabi, «E wo sama ne a sagoe.»

¹³ Na kui Dawuda nun a xa mixie naxa keli Keyila, mixi kɛmɛ senni jɔndɔn, e siga yire gbete. Mixie to a fala Sɔlu bɛ, a Dawuda bara a gi Keyila, Sɔlu naxa na gere lu na.

¹⁴ Dawuda naxa lu Sifi gbengberenyi ma geyae yire. Sɔlu nu a fenma, kɔnɔ Ala mu a sa a bɛlexɛ i.

¹⁵ Dawuda naxa a to, Sɔlu nu na a fenfe, a xa a faxa. Dawuda nu na Xoresa, Sifi gbengberenyi ma.

¹⁶ Lɔxɔɛ nde Yonatan naxa siga Xoresa Dawuda ralimaniyade.

¹⁷ A naxa a fala a bɛ, «Hali i mu gaaxu, n baba Sɔlu mu i masɔtɔma feo. I findima ne Isirayila mangɛ ra, n tan luma i seeti ma. N baba Sɔlu na kolon.»

¹⁸ Na kui e naxa saate xiri Alatala ya i. Dawuda naxa lu Xoresa, Yonatan naxa gbilen a xɔnyi.

¹⁹ Sifikaɛ naxa siga Sɔlu yire Gibeya, e sa a fala a bɛ, «Dawuda noxunxi gbengberenyi yirefanyi ma Xakila geyae mabiri.

²⁰ Mangɛ, xa i wama a xɔn, i xa goroo naa. Muxu a sama ne i sagoe.»

²¹ Sɔlu naxa e yaabi, «Alatala xa barake sa wo xa fe, barima wo bara kinikini n ma.

²² Wo siga sinden, wo man xa a mato ki fanyi ra. Wo xa a kolon a na dɛnnaxɛ, wo man xa a kolon nde na a fɔxɔ ra. Mixi na a ra naxan kɔcta ki fanyi.

²³ Wo na gε a nɔxunde kolonde, wo xa na fala n bε alako won birin xa siga. Xa a na Yudaya bɔxi ma, n a fenma nε yire birin han n a toma temui naxε.»

²⁴ Sifikae naxa gbilen e xɔnyi Sɔlu ya ra. Dawuda nun a xa mixie nu na Mayon gbengberenyi ma kɔɔla mabiri.

²⁵ Sɔlu nun a xa mixie naxa mini Dawuda fende. Dawuda to na kolon, a naxa siga fanye yire Mayon gbengberenyi ma. Sɔlu to na mε, a naxa bira Dawuda fɔxɔ ra menni.

²⁶ Sɔlu nu jerema geya sεeti ma, Dawuda fan nu jerema geya boore sεeti ma, gulunba nu na e tagi. Dawuda nu a gife a sεnbε ra, kɔnɔ Sɔlu xa mixie nu na a raxetεnfe.

²⁷ Na temui xεera nde naxa fa Sɔlu yire, a a fala a bε, «I xa fa kerèn na. Filisitakae man bara din Isirayila bɔxi ra!»

²⁸ Na kui Sɔlu naxa gbilen Dawuda fɔxɔ ra na Filisitakae xa fe ra. Na nan a niya, e naxa menni xili sa Sela Hamalekoto. Na nan na ki «Fatan fanye.»

24

Dawuda tondife Sɔlu faxade ma

¹ Dawuda naxa siga En Gedi geya yire.

² Sɔlu to gbilen kelife Filisitakae gerede, mixie naxa a fala a bε, a Dawuda na En Gedi gbengberenyi ma.

³ Sɔlu naxa sɔɔri wulu saxan tongo, naxee fata gere sode dangi Isirayilakae birin na, e naxa mini Dawuda nun a xa mixie fende, han e sa so fanyee longori ra.

⁴ S̄olu naxa dangi ḡōrēe yire, naxee nu na kira de ra. A naxa so f̄ōnme kui a xa ye rafili. A mu a kolon Dawuda nun a xa mixie fan nu na na f̄ōnme kui.

⁵ Dawuda xa mixie naxa a fala a b̄ε, «Alatala bara yi lōx̄œ fi i ma. A xa masenyi bara kamali a falafe ra, «N tan nan i yaxui sama i b̄ellex̄, alako i xa i sago raba a ra.»» Na temui Dawuda naxa a maso d̄ōyindōyin S̄olu xanbi ra, a fa a xa burumusi s̄eeti xaba.

⁶ Dawuda to ge na rabade, a naxa nimisa S̄olu xa burumusi s̄eeti xabafe ma.

⁷ A naxa a fala a xa mixie b̄ε, «Alatala xa n natanga na fe mō̄cli ma. N bara na raba n marigi ra, Alatala naxan sugandixi mange ra.»

⁸ Dawuda naxa tōnyi d̄ōx̄a xa s̄ōorie ma S̄olu gerefē ra. S̄olu naxa mini f̄ōnme kui, a siga.

⁹ Dawuda fan naxa mini f̄ōnme kui, a fa S̄olu xili a xui itexi ra, «N ma mange, n marigi!» S̄olu to a kobe rato, Dawuda naxa a xunyi felen b̄oxi ma, a suyidi a b̄ε.

¹⁰ Dawuda naxa a fala S̄olu b̄ε, a naxε, «Munfe ra i tuli matima mixie xa wōyēnyie ra, naxee a falama, a n tan mu wama i xa fe fanyi xōn ma?

¹¹ To lōx̄œ Alatala bara i sa n sagoe f̄ōnme kui. N ma mixie bara a fala n b̄ε, a n xa i faxa, kōnō n bara tondi. N bara a fala, «N mu n marigi gerema, Alatala naxan sugandixi mange ra.»

¹² I bara a to se naxan na n b̄ellex̄? N bara i xa burumusi s̄eeti xaba. N nu nōma i faxade, kōnō n mu a raba. Na kui i nōma a kolonde fe naaxi yo mu na n furi kui i xa fe ra. N mu wama i matandife, n mu wama haake xōn, kōnō i tan na birafe n f̄ōx̄a ra, i xa n faxa.»

¹³ «Alatala xa won makiiti. Alatala xa n gbe joxo. N tan mu i faxama feo.

¹⁴ Forie a falama, «Naaxuja kelima mixi naaxie nan ma.» Na kui n xa a fala i bε, n tan mu i faxama feo.

¹⁵ I tan Isirayila mangε, i wama nde gerefe? I na birafe nde foxo ra? Mixi xurudi naxan tide mu dangi bare faxaxi ra, xa na mu a ra nimase xunxuri?

¹⁶ Alatala xa won firin makiiti. A xa nɔndi fi n ma, a xa n natanga i bεlexε.»

¹⁷ Dawuda to ge na masenyi tide, Sølu naxa a fala a bε, a naxε, «I tan nan yati xui a ra, n ma di Dawuda?» Sølu naxa wa følo.

¹⁸ A fa a fala Dawuda bε, a naxε, «I tinxin n tan bε, barima i bara n ma fe kobi masara fe fanyi ra.

¹⁹ To tan i bara i xa marafanyi masen n bε. Alatala nu bara n sa i sagoe, i fa tondi n faxade.

²⁰ Xa mixi a yaxui masoto, a bεjninma bønøsa kui? Alatala xa i sare fi i naxan nabaxi n be to lɔxøε.

²¹ N a kolon i fama ne findide mange ra, Isirayila fama xande i xa mangεya bun ma.

²² I xa i kali Ala xili ra, a i mu n bønsøe sɔntøma n faxa xanbi, i man mu n xili kanama n ma mixie tagi.»

²³ Dawuda to a kali Sølu bε, Sølu naxa gbilen a xɔnyi, Dawuda nun a xa mixie naxa siga kantari yire.

25

Nabali nun Dawuda xa galanbui

¹ Samuweli to laaxira, Isirayila birin naxa malan a xa jɔnfe ma, e xa a ragata a xɔnyi Rama. Na temui Dawuda naxa goro Paran gbengberenyi ma.

² Kuntigi nde nu na Mayon, naxan ma yεxε wulu saxan nun si wulu kerem nu na Karemele. A nu sigaxi a xa na yεxεee xabe mabide.

³ Na xεmε nu xili ne Nabali, a xa gine xili Abigayili. Gine xaxilima nan nu a ra, naxan tofan ki fanyi. Kɔnɔ a xa mɔri xaxili nu xɔrɔxɔ, a nu luma fe jaaxi raba ra. Kalebi bɔnsɔe nan a ra.

⁴ Dawuda naxa a mε gbengberenyi ma a Nabali na a xa yεxεee xabe mabife.

⁵ A naxa a xa mixi fu xεε, a falafe ra, «Wo siga Nabali yire, wo xa a xεεbu n bε. Wo xa yi masenyi ti n xili ra, wo naxε,

⁶ *«Ala xa fe birin sɔɔneya i bε, i tan nun i xa denbaya.*

⁷ Muxu a mexi ne, a i xa walikεe na i xa yεxεee xabe xabafe. Kabi i xa xuruse kantεe faxi Karemele, muxu nu na e fɔxɔ ra bɔjεsa kui. Sese mu baxi e yi ra na waxati bun ma.

⁸ *I xa i xa mixie maxɔrin xa nɔndi na a ra. Na kui i xa hinne n ma mixie ra yi xulun lɔxɔe. I xa muxu ki i nɔma naxan na, barima muxu findixi i xa konyie nan na, naxee birama i xa di Dawuda fɔxɔ ra.»*

⁹ Dawuda xa xεεrae to so naa, e naxa a xa xεεraya iba Nabali bε a xili ra, e mu sese sa na fari.

¹⁰ Nabali naxa xεεrae yaabi, a naxε, «Nde na Dawuda ra, nde na Yisayi xa di ra? Konyi gbegbe na na to, naxee e gima e marigi ma.

11 Wo waxy nε n xa n ma taami nun n ma sube tongo, n naxee fenxi n ma walikεe bε, n xa na so mixie yi ra n mu naxee kelide yati kolon?»

12 Dawuda xa xεεrae naxa gbilen. E to so, e naxa na birin dεntεgε.

13 Dawuda naxa a fala a xa sɔɔrie bε, a naxε, «Wo xa wo xa santidεgεma xiri wo tagi.» E naxa na raba. Dawuda fan naxa a xa santidεgεma tongo, a a xiri a tagi. Mixi kεmε naani nɔndɔn naxa bira a fɔxɔ ra, mixi kεmε firin naxa lu kotee san na.

14 Nabali xa walike nde naxa sa na fe yaba a xa gine Abigayili bε, a naxε, «Dawuda bara xεεrae xεε won marigi ma keli gbengberenyi ma, e xa a xεεbu, kɔnɔ a mu e rasεnεxi a fanyi ra feo.

15 Kabi muxu na burunyi, na mixie fe fanyi nan naba muxu bε. E mu muxu tɔɔrɔ, e mu sese ba muxu yi.

16 E bara muxu kanta kɔε nun yanyi muxu xa xuruse demadonyi wali kui.

17 I xa a mato i nɔma naxan nabade, xa na mu a ra won marigi nun a xa denbaya fama fe jaaxi sɔtɔde. I xa mɔri xaxili xɔrɔxɔ, a mu mixi yo xa marasi mεma.»

18 A xa gine Abigayili naxa taami kεmε firin tongo, a nun weni kundi firin, yεxεε ganxi suuli, kaabe ganxi busali firin, tamare mɔɔli nde suxui kεmε, nun xɔrε xaraxi xuti kεmε firin. A naxa na kote baki sofale fari.

19 A naxa a fala a xa konyie bε, «Wo siga yare, n fafe.» A mu sese fala a xa mɔri Nabali bε.

20 A naxa baki sofale fari, a goro geya ma. Dawuda nun a xa sɔɔrie fan nu na gorofe, e fa naralan na gine ra.

21 Dawuda nu bara a fala a xa mixie bε, a naxε, «N bara Nabali xa xurusee makanta fufafu gbengberenyi ma. Sese mu baxi a xa naafuli ra, kɔnɔ a naxa n ma wali fanyi sare masara fe jaaxi ra.

22 Xa a sa li n mu Nabali xa xεmε birin faxa beenun tina gεsεgε, Ala xa n jnaxankata a jaaxi ra.»

23 Abigayili to sa Dawuda to, a naxa gorø mafuren sofale fari, a suyidi Dawuda bε.

24 A to bira a sanyi bun ma, a naxa a fala a bε, «N marigi, i xa i haakε to n bε. I xa i tuli mati n tan, i xa konyi gine xui ra.

25 I naxa i tuli mati Nabali xui ra. Xaxilitare nan a ra, alɔ a xili ‹Nabali› a masenma ki naxε. A daxuja nan tun falama. N tan mu i xa xεεrae toxi.

26 Ala to i ratanga nii bafe ma, a to i ratanga i gbeŋɔxɔfe ma, Ala xa a niya i yaxuie xa lu alɔ Nabali. Ala bε, i tan bε, naxee wama fe jaaxi rabafe i tan na, nee birin xa lu alɔ Nabali.»

27 «Yakɔsi, n tan i xa konyi gine faxi buŋa naxan na, na xa itaxun i fɔxirabirε ma.

28 Yandi, i xa diŋε muxu ma. Alatala xa i bɔnsɔε sabati, barima Ala xa geresoe nan i ra. Ala xa i ratanga fe jaaxi birin ma.

29 I Marigi Alatala xa i nii ratanga i yaxuie ma. Alatala xa i yaxuie makuya i ra pon.

30 Alatala na gε hinnede i ra, a i findi Isirayila mangε ra, alɔ a laayidixi i bε ki naxε,

31 a mu lanma i bɔŋε xa tɔɔrɔ fe nde ma i naxan nabaxi, alɔ mixi nii bafe fufafu i gbeŋɔxɔ fe ra. Alatala na gε hinnede i ra, i ratu n ma.»

32 Dawuda naxa a fala Abigayili bε, a naxε, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala bε, naxan i xεεxi n yire to.

33 Ala tantu i xaxili fanyi xa fe ra, Ala xa baraka sa i xa fe, i tan naxan n natangaxi gbaloe rabafe ma alako n xa kisi.

34 N xa a fala i bε Isirayila Marigi Alatala xili ra, naxan n natangaxi fe kobi rabafe ma, xa i mu i xulun fafe ra n yire nu, beemanun kuye xa iyalan, Nabali xa xεmε birin bara faxa nu.»

35 Abigayili Dawuda sanba see naxee ra, Dawuda naxa e rasuxu, a fa a fala a bε, «Gbilen i xɔnyi bɔnesa kui. N bara gε i xui suxude.»

36 Abigayili to Nabali yire li, a naxa a to a na xulunyi xungbe tife nelexinyi kui, a siisixi feo. A mu sese fala a xa mɔri bε han gεesegε.

37 Na kuye iba, siisi to ba Nabali fate i, a xa gine naxa dεntεgε sa a bε, a fa gaaxu ki fanyi ra.

38 Xi fu nɔndɔn dangi xanbi, Alatala naxa Nabali faxa.

39 Dawuda to Nabali faxa fe mε, a naxa a fala, «Tantui na Alatala bε, naxan n natanga Nabali xa xaxilitarena ma alako n naxa jaaxuna raba. Alatala bara Nabali xa jaaxuna sare ragbilen a ma.» Dawuda naxa xεεrae xεε, e xa sa a fala Abigayili bε, a xa findi a xa gine ra.

40 E to siga Karemele na falade a bε,

41 a naxa a yatagi felen bɔxi ma, a fa a fala, «N marigi Dawuda, i xa konyi gine nan n na, naxan mu tondima i xa walikεe sanyie maxade.»

42 Abigayili naxa keli keren na, a te sofale fari, a bira Dawuda xa xεεrae fɔxɔ ra, a nun gine

dimedi suuli. Na ki a naxa findi Dawuda xa gine
ra.

⁴³ Dawuda nu bara Axinowama Yisireelika fan
dəxəc.

⁴⁴ Səlu nu bara a xa di gine Mikali, Dawuda xa
gine singe, fi Layisa xa di Paliti Galimuka ma.

26

Dawuda tondife Səlu faxade a firin nde

¹ Sifikaе naxa siga Səlu yire, e sa a fala a bε, a
Dawuda nəxunxi Xakila geyae fari gbengberenyi
ya ra.

² Səlu naxa Isirayila sɔɔri fanyi wulu saxan
xanin Sifi gbengberenyi ma Dawuda fende.

³ E naxa yonkin Xakila geyae yire, gbeng-
berenyi ya ra kira dε ra. Dawuda tan nu na
gbengberenyi ma. A to a mε a Səlu na a fenfe
gbengberenyi ma,

⁴ a naxa fe rabənyie xεε. Na kui a naxa a kolon
a Səlu bara fa.

⁵ Na temui, Dawuda naxa siga Səlu yonkinde.
A naxa yire to Səlu nun a xa sɔɔrie xunyi
Abeneri, Neri xa di, nu xife dənnaxε e xa sɔɔrie
tagi.

⁶ Dawuda naxa Aximeleki Xitika nun Seruya
xa di Abisayi, Yowaba xunya, maxərin, «Nde n
matima Səlu yire?» Abisayi naxa a yaabi, «N
tan.»

⁷ Dawuda nun Abisayi naxa goro nama yire
kəε ra. Səlu nu saxi nama tagi, a na xife, a xa
tanbε sɔɔnxi a xun sade ra. Abeneri nun nama
birin saxi a rabilinyi.

⁸ Abisayi naxa a fala Dawuda bε, «Ala bara i
yaxui sa i bəlexε to. A lu n tan xa a banban bəxi

ma n ma tanbε ra sanmaya keren. A mu findima firin na!»

⁹ Kono Dawuda naxa a fala Abisayi bε, «I naxa a faxa! Nde nōma Alatala xa mixi sugandixi faxade, na yunubi mu fa lu a xun ma?»

¹⁰ N bara a fala i bε Alatala xili ra, Alatala nan keren nōma a faxade, a xa simaya kamalima temui naxε, xa na mu gere nde kui.

¹¹ Alatala xa n natanga n bεlexε safe ra Alatala xa mixi sugandixi ma! A xa tanbε nun a xa ye kundi tongo tun, won xεε.»

¹² Na ki Dawuda naxa S̄olu xa tanbε nun a xa ye kundi xanin, mixi yo mu e to, mixi yo mu na fe kolon, mixi yo mu xunu. Alatala nu bara xi xoli tilinxi radangi e birin ma.

¹³ Dawuda naxa dangi boore sεeti ma yire makuyaxi, a sa ti geya xun tagi.

¹⁴ Dawuda naxa a xui ramini nama nun Neri xa di Abeneri ma, a naxε, «Abeneri, i mu n xui ratinma?» Abeneri naxa a maxɔrin, «Nde na i ra, naxan gbelegbelefe mange ra yi ki?»

¹⁵ Dawuda naxa a fala Abeneri bε, «Xεmε gbangbalanyi mu i ra, naxan maniyε mu na Isirayila? Pe, munfe ra i mu fa i xa mange kanta, i marigi? Mixi nde so nε wo tagi a xa mange faxa.

¹⁶ I naxan nabaxi na ki, na mu fan. N xa a fala i bε Alatala xili ra, a lan nε i xa faxa, i to mu wo xa mange kantaxi, Alatala xa mixi sugandixi. A mato ba, mange xa tanbε nun a xa ye kundi na minden, naxee nu na a xun sade ra?»

¹⁷ S̄olu naxa Dawuda xui kolon, a naxa a maxɔrin, «N ma di Dawuda, i xui nan na ki?» Dawuda naxa a yaabi, «N marigi, n tan nan a ra.

¹⁸ Munfe ra i na birafe n tan i xa konyi fɔxɔ ra?
N munse rabaxi, naxan mu rafan i ma?

¹⁹ Yakɔsi, n marigi, i tuli mati n na. Xa Alatala nan i bɔŋɛ ratexi n ma, i xa sereχe nde ba alako a xa dijɛ n ma. Kɔnɔ xa mixie nan i bɔŋɛ ratexi n ma, Alatala xa e danka, barima e wama n kerife Alatala xa jama ya ma, n xa siga ala gbetee batude.

²⁰ N mu wama faxafe yire naxan makuya Alatala ya tote ra. A luxi alɔ i tan Isirayila mange na dondoli di nde nan gerefe, alɔ i na xɔni xunxuri di nde nan fenfe geya ma.»

²¹ Sɔlu naxa a yaabi, «N bara haake sɔtɔ i ra. Dijɛ, n ma di Dawuda, n mu fe jaaxi yo rabama i ra sɔɔnɔn, barima to tan i bara hinne n na. N xaxilitareja naxan nabaxi i ra, a mu fan.»

²² Dawuda naxa a yaabi, «Mange xa tanbe nan yi ki, i xa konyi nde xa fa a tongo.

²³ Alatala mixi birin sare fima a xa tinxinyi nun a xa kinikini nan ma. To Alatala nu bara i sa n belexe, kɔnɔ n mu tin Alatala xa mixi sugandixi tɔɔrɔde.

²⁴ I nii tide to gboxi n bɛ to, tina n fan nii tide gboma ne Alatala bɛ na ki, a n natangama ne tɔɔre birin ma.»

²⁵ Sɔlu naxa a fala Dawuda bɛ, «N ma di Dawuda, Alatala xa i baraayi. Ala xa i xa fe birin sɔɔneya.» Dawuda naxa siga a xa kira xɔn, Sɔlu fan naxa gbilen a xɔnyi.

¹ Dawuda naxa a fala a yete ma, a naxe, «Lōxœ nde Sōlu man katama ne n faxade. N xa n gi a ya ra Filisita bɔxi ma, alako a xa gbilen n fɔxɔ ra Isirayila bɔxi ma. Na nan nɔma n bade a bεlexε.»

² Dawuda nun a xa mixi kεmε sennie naxa keli, e naxa siga Mayi xa di Akisi yire, naxan findixi Gati mange ra.

³ Dawuda naxa sabati Akisi xɔnyi Gati bɔxi ma, a tan nun a xa mixi kεmε senni, birin nun a xa denbaya. Dawuda xa denbaya fan nu na, a xa gine firinyie, Axinowama Yisireelika nun Abigayili Karemelleka, Nabali xa gine fori.

⁴ Sōlu to a kolon a Dawuda bara a gi Gati, a naxa gbilen a fɔxɔ ra.

⁵ Dawuda naxa a fala Akisi bε, «Xa a sa i kεnεn mange, i xa yire nde so n tan yi ra, i xa konyi di, n luma dεnnaxε. A mu lanma n tan i xa konyi xa lu i seeti ma mangataa kui.»

⁶ Na lōxœ Akisi naxa Sikilaga taa so a yi ra. Na nan a toxi Sikilaga naxa findi Yuda mangεe gbe ra han to.

⁷ Dawuda jε kerèn kike naani nan naba Filisita bɔxi ma.

⁸ Dawuda nun a xa sɔɔrie nu sigama Gesurikae, Giristikae, Amalekikae gerede, barima nee nu sabatixi kelife Suru bɔxi ma han Misira bɔxi ma kabi tεmui xɔnkuye.

⁹ Dawuda nu darixi naakae sɔntɔ ra ginee nun xεmεe, a fa e xa xuruse xungbee, e xa xuruse lanmae, e xa sofalee, e xa lōxœmεe, nun e xa dugie, a na birin xanin Akisi yire.

¹⁰ Akisi nu a maxɔrinma, «Wo gere so minden to?» Dawuda nu a yaabima, «Yudaya, Yerameeli,

nun Keni xa gbengberenyie.»

¹¹ Dawuda nu na mixie faxama na nan ma, alako e naxa nō sigade Gati, e sa dəntegə sa Dawuda xa fe rabaxi xa fe ra. A nu walima na ki nē Filisita bɔxi ma.

¹² Na kui Akisi nu laxi Dawuda ra, a nu a falama, «Dawuda bara a yete rajaaxu a xa nama Isirayila ma. A mu kelima n xun ma abadan.»

28

Solu sigafe karamɔxɔe yire

¹ Na waxati, Filisitakae nu bara e xa sɔɔrie malan sigafe ra Isirayilakae gerede. Akisi naxa a fala Dawuda bε, «I tan nun i xa sɔɔrie, wo xa n mali yi gere kui.»

² Dawuda naxa Akisi yaabi, «I fama a kolonde n nɔma naxan nabade.» Akisi naxa a fala a bε, «N i findima nē n ma kantama ra abadan.»

³ Samuweli nu bara faxa. Isirayilakae birin a xa jɔnfe raba nē, a ragata Rama, a bari taa kui. Na waxati Solu nu bara tɔnyi dɔxɔ karamɔxɔee xa wali ra, naxee nu wɔyεnma faxamixie nun jinnεe ra.

⁴ Filisitakae naxa e malan Sunemi, Solu naxa Isirayilakae malan Gilibowa.

⁵ Solu to Filisita nama to, a bɔjε naxa mini a i, a gaaxu a jiaaxi ra.

⁶ Solu naxa Alatala maxandi, kɔnɔ Alatala mu a yaabi xiye ra, a mu a yaabi sεrεxεdubε nun namijɔnmε xui ra.

⁷ Na kui Solu naxa a xa mixi ndee xili, a naxε, «Wo sa gine sematoe nde fen, naxan fata wɔyεnde mixi faxaxie ra, alako a xa n mali.»

Solu xa mixie naxa a yaabi, «Gine nde na Endori, naxan woyenma faxamixie ra.»

⁸ Solu to na me, a naxa a dugi masara alako mixi naxa a kolon a tan na a ra. A tan nun mixi firin, e naxa siga na gine yire koε ra. Solu naxa a fala a be, «Se mato n be faxamixi nde saabui ra, n naxan xili falama i be.»

⁹ Gine naxa a yaabi, «I a kolon Solu tonyi naxan dcoxoxi karamoxoxe wali ra, naxee woyenma faxamixie nun pinnae ra. Munfe ra i na gantanyi tefe n be, i xa n faxa?»

¹⁰ Solu naxa a rakali a be, «Alatala xili ra, i naxa kontofili. A findi kote yo ra, n tan nan a tongoma.»

¹¹ Na gine naxa a maxorin, «I wama woyenfe faxamixi mundun na?» A naxa a yaabi, «Samuweli.»

¹² Gine to Samuweli to, a naxa gbelegbele, a fa a fala Solu be, «Munfe ra i bara n madaxu? I tan nan yati na Solu ra!»

¹³ Mange naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu! I munse toxi?» Gine naxa a fala Solu be, «A luxi alo maleke nde na kelife boxi ma.»

¹⁴ A naxa a maxorin, «A lahale na di?» Gine naxa a yaabi, «Xanfori nan a ra, burumusi ragoroxi a ma.» Solu naxa a kolon keran na a Samuweli nan a ra. A naxa a tigi sin boxi ma, a suyidi.

¹⁵ Samuweli naxa a fala Solu be, «Munfe ra i n toroxixi, n xa mini i ma?» Solu naxa a yaabi, «N na kontofili belebele nan kui. Filisitakae bara fa n gerede. N tan bara Alatala xili, kono a bara meε n na, a mu n yaabixi namijonmee saabui ra, a mu n yaabixi xiye saabui ra. N fa i xilixi na

nan ma, alako i xa a masen n bε a lanma n xa naxan naba.»

¹⁶ Samuweli naxa a maxɔrin, «Xa Alatala bara mæs i ra, a bara findi i gerefa ra, i fa n tan maxɔrinma munfe ra?

¹⁷ Alatala bara fe raba, alɔ a a fala i bε ki naxε n tan saabui ra. A bara mangeya ba i yi ra, a a so Dawuda yi ra.

¹⁸ I to tondi Alatala xui suxude Amaleki xa fe ra, a nu xɔnɔxi naxan ma, Alatala tan na fe mooli nan niyama i ra to.

¹⁹ Alatala fama ne i tan nun Isirayila sade Filisitakae sagoe. Tina, i tan nun i xa die birin luma ne n fe ma be, Alatala Isirayila xa sɔɔrie sama ne Filisitakae sagoe.»

²⁰ Na temui Sɔlu naxa bira bɔxi gaaxui ra Samuweli xa masenyi xa fe ra. A sɛnbe yo mu na, barima a mu nu sese donxi na lɔxɔe nun na kɔe ra.

²¹ Na gine to Sɔlu xa gaaxui to, a naxa a fala a bε, «To tan n bara i xui ratinmε, hali na nu nɔma findide faxε ra n bε.

²² Yakɔsi i xa i tuli mati n na. I xa tin n xa donse nde fi i ma, alako i xa nɔ sɛnbe sɔtɔde biyaasi xa fe ra.»

²³ Kɔnɔ Sɔlu mu tin, a naxε, «N mu n dεgema.» A xa mixie nun na gine naxa karaxan, alako a xa a dεge. A rajɔnyi a naxa tin na ra, a keli bɔxi ma, a dɔxɔ sade ma.

²⁴ Gine naxa keli kerent na, a naxa a xa ninge lanma bɔrɔgexi faxa. A naxa taami lεbinitare rafala farin nun ture ra.

²⁵ A naxa a fi Sɔlu nun a xa mixie ma, e naxa e dεge, e fa siga na kɔe yati ra.

29

Dawuda kelife Filisitakae ya ma

¹ Filisitakae naxa e xa sɔɔrie malan Afeki, Isirayilakae tan naxa e xa sɔɔrie malan dulonyi yire Yisireeli mabiri.

² Filisitakae xa sɔɔri mangee nu jerema e xa galie ya ra, ndee lanxi mixi kemə ma, ndee nu lanxi mixi wulu ma. Dawuda nun a xa sɔɔrie nu na e xanbi ra mange Akisi seeti ma.

³ Filisita sɔɔri mangee naxa Akisi maxɔrin, «Pe, yi Isirayilakae na munse rabafe be?» Akisi naxa e yaabi, a naxe, «Dawuda nan a ra, naxan nu findixi Isirayila mange Sɔlu xa mixi ra, kono a na n fɔxɔ ra kabi ne wuyaxi. Han yakɔsi n mu fe jaaxi yo toxi a ra, kabi a naxa so n xɔnyi.»

⁴ Filisita sɔɔri mangee naxa xɔnɔ Akisi ma na xa fe ra, e fa a fala a bε, «A lanma i xa Dawuda ragbilen yire, i dɛnnaxe soxi a yi ra. A mu lanma a xa bira won fɔxɔ ra, alako a naxa won yanfa gere kui. Na yanfanteya mɔɔli mu nɔma xε a niyade Sɔlu xa dijε a ma?

⁵ Mixie nu sigi sama, e fare boron Dawuda matɔxɔfe ra. E nu a fala, «Sɔlu bara mixi wulu kerɛn faxa, kono Dawuda tan bara mixi wulu fu faxa.»

⁶ Akisi naxa Dawuda xili, a a fala a bε, «N bara n kali Alatala ra, i tinxin. N nu wama ne, won birin xa siga gere kui, won man fa, barima n mu fe jaaxi yo toxi i ra. Kono i mu rafan n ma sɔɔri mangee ma.

⁷ I naxan nabama, i xa gbilen muxu fɔxɔ ra bɔjɛsa kui, alako Filisita sɔɔri mangee bɔjɛ naxa rajaaaxu e ma.»

⁸ Dawuda naxa a maxɔrin, «N tan i xa konyi, n munse rabaxi, naxan mu rafanxi i ma, naxan a niyama n xa gbilen n marigi yaxuie gerefe fɔxɔ ra?»

⁹ Akisi naxa Dawuda yaabi, a naxε, «N a kolon. I rafan n ma alɔ Alatala xa xεera, kɔnɔ Filisita sɔɔri mangεe naxε, «Muxu mu tinma a xa bira muxu fɔxɔ ra gere kui!»

¹⁰ Na nan a ra, tina subaxε i tan nun i xa mangε xa sɔɔrie, naxee faxi i fɔxɔ ra, wo xa gbilen.»

¹¹ Dawuda nun a xa sɔɔrie naxa keli subaxε ma, e gbilen Filisita bɔxi ma. Filisitakae tan naxa te Yisireeli.

30

Dawuda nun Amalekikae xa gere

¹ A xi saxan nde, Dawuda nun a xa sɔɔrie to so e xɔnyi Sikilaga, e naxa a to a Amalekikae nu bara so Negewi bɔxi ma, e Sikilaga gan.

² E naxa mixi birin suxu, ginεe yo, xεmεe yo, dimεe yo, e e xanin e njεe ra e xun ma.

³ Dawuda nun a xa sɔɔrie to e xɔnyi li, e naxa a to e xa taa nu ganxi, e xa ginεe nun e xa die nu xaninxı.

⁴ Na kui, Dawuda nun a xa mixie naxa wa han e tagan.

⁵ Amalekikae nu bara Dawuda xa ginε firinyie fan xanin: Axinowama Yisireelika, nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa kaajε ginε.

⁶ Dawuda naxa tɔɔrɔ ki fanyi, barima jama nu wama a magɔnɔfe. Birin bɔnjε nu rajaaxuxi e ma e xa die xa fe ra, kɔnɔ Dawuda naxa limaniya a xaxili tife ra a Marigi Alatala ra.

⁷ A naxa a fala Aximeleki xa di Abiyatari bε, a naxε, «Fa Alatala maxɔrin see ra.» Abiyatari naxa fa a ra Dawuda xɔn.

⁸ Dawuda naxa Alatala maxɔrin, a naxε, «Xa n siga yi mixie fɔxɔ ra, n nɔma e masɔtɔde?» Alatala naxa a yaabi, «I xa siga e fɔxɔ ra. I fama nε e masɔtɔde, i man gbilenma nε e birin na.»

⁹ Dawuda nun a xa sɔɔrie mixi kεmε senni naxa siga, e fa Besori xure li.

¹⁰ Mixi kεmε firin naxa lu mεnni taganyi xa fe ra. Dawuda nun mixi kεmε naanie naxa siga yare.

¹¹ E to Misiraka nde li wula i, e naxa fa a ra Dawuda yire. E naxa ye nun donse nde so a yi ra,

¹² alɔ xɔrε nun tamare mɔɔli nde xaraxi. A to gε a dεgede, a naxa a yεtε kolon. A nu bara fεεrεn saxan nun kɔε saxan ti, a mu a dεge, a mu ye min.

¹³ Dawuda naxa a maxɔrin, «Nde xa mixi na i ra? I keli minden?» A naxa a yaabi, «Misiraka nan n na, Amalekika nde xa konyi. A xi saxan nan yi ki, n marigi n naboloxi, barima n to mu yalanxi.

¹⁴ Muxu Kereti nun Kalebi xa mixie bɔnbo nε gbengberenyi ma, Yudaya. Muxu tε so nε Sikilaga fan na.»

¹⁵ Dawuda naxa a maxɔrin, «I nɔma n xaninde yi mixie yire?» A naxa a yaabi, «Xa i kali Ala ra a i mu n faxama, a i mu n sama n marigi belexε, n i xaninma nε e yire.»

¹⁶ Na kui, a naxa e xanin Amalekikae yire. E naxa e li e nu na e dεgefe, e siisife see ra e naxee sɔtɔ gere kui Filisita nun Yudaya bɔxi ma.

17 Dawuda naxa e gere, keli gεesεgε han nunmare. Mixi yo mu nō a gide, fo segetala mixi kεmε naani naxee siga nōxcmεe fari.

18 Amalekikae se naxee suxu, Dawuda naxa a birin masōtō, a nun a xa ginε firinyie.

19 Dawuda naxa a xa mixi birin masōtō, dimεe ba, forie ba, a nun e xa see birin.

20 Dawuda naxa e xa xuruse xungbee nun a lanmae tongo, mixie fa a fala, «See nan ya Dawuda naxee sōtō gere kui!»

21 Dawuda naxa gbilen na mixi kεmε firinyie yire, naxee nu bara lu Besori xure taganyi xa fe ra. E naxa mini Dawuda nun a foxirabirεe ma. Dawuda naxa a maso e ra, a e xεεbu.

22 Mixi kobi ndee naxee nu na Dawuda xa sɔɔri kεmε naani ya ma, nee naxa a fala, «Yi xεmε naxee mu bira won fɔxɔ ra gere kui, a mu lanma e xa sese sōtō, fo e xa die nun e xa ginεe. E xa nee tongo, e xa siga.»

23 Dawuda naxa a fala e bε, «N ngaxakerenyie, wo naxa yi mɔɔli raba see ra Alatala naxee fixi won ma, barima a bara won natanga, a won yaxuie sa won bεlexε.»

24 Nde wo xui ramεma yi fe kui? A lanma won xa se birin itaxun won ma mixie birin na, naxee siga gere sode nun naxee lu kote san na.»

25 Na lɔxɔe Dawuda naxa na findi seriye ra Isirayila bɔxi birin ma. Han to a na na ki ne.

26 E to so Sikilaga, Dawuda naxa e sotose seeti rasamba a xanuntenyi Yuda forie ma a falafe ra, «Wo mabiri nan yi ki, muxu naxee sotɔxi Alatala yaxuie yi ra!»

²⁷ A naxa na see rasanba yi mixie ma naxee na gere kui: Betelikae, Ramotika naxee nu na gbengberenyi ma, Yatirikae,

²⁸ Arowerikae, Sifimotikae, Esitemowakae,

²⁹ Rakalikae, Yerameeli mixie, Keni mixie,

³⁰ Horomakae, Bori Asankae, Atakika,

³¹ Hebironkae, nun mixi naxee nu na yire birin Dawuda nun a xa sɔɔrie siga dənnaxe.

31

Sɔ̄lu xa faxε

¹ Na təmui Filisitakae naxa Isirayila gere. Isirayilakae naxa e gi e ya ra, mixi gbegbe naxa faxa Gilibowa geya fari.

² Filisitakae naxa Sɔ̄lu nun a xa die raxeten, e fa Sɔ̄lu xa die Yonatan, Abinadabo, nun Malak-isuwa faxa.

³ Gere naxa nɔ̄ Sɔ̄lu ra. Xali wolie to Sɔ̄lu sɔxɔ, a nu sərenma a jaaxi ra.

⁴ Sɔ̄lu naxa a fala a xa sɔɔri bε, naxan nu a geresose maxaninma, a naxε, «I xa n faxa i xa santidegema ra, alako yi sunnataree naxa n faxa xɔne jaaxi ra.» Sɔ̄lu xa sɔɔri to mu tin na rabade gaaxui xa fe ra, Sɔ̄lu naxa a yεtε faxa a xa santidegema ra.

⁵ Sɔ̄lu xa geresose maxaninma to a to Sɔ̄lu bara faxa, na fan naxa a yεtε faxa a xa santidegema ra a fε ma.

⁶ Sɔ̄lu faxa na ki ne na lɔxɔε, a tan nun a xa di saxanyie, a xa sɔɔri naxan nu a xa geresose maxaninma, nun a xa sɔɔri birin.

⁷ Isirayilaka naxee nu na gulunba naakiri ma, nun Yurudεn xure naakiri ma, nee naxa a to a

Isirayila sɔɔrie na e gife. E man naxa a to a Sɔlu nun a xa die bara faxa. Na kui e naxa keli e xa taae xun ma, e e gi. Filisitakae naxa sabati e xa taae kui.

⁸ Na kuye iba, Filisitakae to siga faxa mixie xa see tongode, e naxa Sɔlu nun a xa di saxanyie fure to Gilibowa geya fari.

⁹ E naxa Sɔlu xunyi bolon, e naxa a xa geresosee tongo. E naxa na xibaaru masen Filisita bɔxi birin ma, e xa kuye banxie nun e xa jnama ya ma.

¹⁰ E naxa Sɔlu xa geresose raso Asitarate kuye xa banxi kui, e naxa a fure gbaku Beti San tete ra.

¹¹ Yabessikae Galadi bɔxi ma, e to a kolon Filisitakae fe naxan nabaxi Sɔlu ra,

¹² e xa sɔɔri gbangbalanyie naxa jere na kɔε birin na, e fa Sɔlu nun a xa di furee tongo Beti San tete ra, e gbilen Yabesi. Menni e naxa na furee gan,

¹³ e naxa e xɔrie ragata tamare bili nde bun ma Yabesi. E naxa sunyi suxu xi solofera bun ma.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Reformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2